

A tartalomból

Demonstráltak az önkormányzatok

3. oldal

Megkezdődött a kórházfejlesztés

Sárváron

5. oldal

1000 ÉVES VAS MEGYE

6. oldal

A fonállal festeni

10. oldal

75 éves a Trianoni kereszt

14. oldal

Kinek a forradalma? Kié 1956?

Különösnek tűnhetik a kérdés, hiszen 1956 nemzeti ünnepeink egyike, hiszen az 1956-os forradalom szellemiségét is képviselő 1990-es, rendszerváltató parlament már legelső ülésén törvénybe iktatta „az októberi forradalom és szabadságharc történelmi jelentőségét”. „Papír is van róla” tehát – fordulhatnánk a közbeszéd kissé gúnyos és nyegle kifejezéséhez, ami általában akkor jut eszünkbe, ha némi kételyek merülnek fel valamely dolog vagy állítás igazságát illetően.

És a kérdést még tovább is élezhetjük: a magyar nemzet történelmi tulajdonának tartja-e az 1956-os forradalmat? Sőt: birtokába vette-e igazán az elmúlt ötvenhárom év alatt?

Ha erre a bő fél századra visszatekintünk, nem hallgathatjuk el kétségeinket, bizonytalanságunkat, nehéz csöndesíteni indulatainkat. A forradalom elbukása és az azt kísérő szabadságharc leverése, és az arra rákövetkező minden képzeletet felülmúló brutalitású megtorlás több mint harminc évig nem hogy kibeszélhető, még említhető sem volt. Az igazán – személyükben vagy családjuk sorsában – érintettek meghaltak, kivándoroltak, mások a börtönökben elnémultak, földönfutókká lettek, nem néztek-nézhetek a tegnapi, hiszen minden erejüket kimerítették a holnap gondjai. A nemzet többsége felejtetni próbált, annak érdekében, hogy nyomorúságos sorsán kicsit, lassacskán javíthasson. A Bach-korszakot is meg lehetett szokni, emlékezhetünk, különösen akkor és úgy, ha az ember elhitte – elhittette magával –, hogy a hatalom „modernizál”, hogy a hatalom a javát akarja, azon a „csekély” áron, hogy nem emlegetjük a múltat.

Emlékezhetünk: a rendszerváltóztatásra szövetkező értelmiségi-politikai csoportok egyetlen esetben és egyetlen pillanatra érezhették maguk mögött a nemzeti akaratot. 1989. június 16-án, amikor a kivégzett miniszterelnöktől és néhány mártírjában vele osztozó politikustársától méltó módon búcsút vehettünk. De, és de, és de...

Már ebben a pillanatban is ott lappangott a viszály, és hány meg hány kérdést éleztek az eltérő politikai érdekek. Az emigránsok szocdemei vitáztak a régi vágású nemzetiekkel, itthon a kismemizettek a történelmi pillanatot hatalmuk átmentésére kihasználni óhajtottak, és még ki mindenkik kikkel. Ki temessen és mit mondjon, ki tehesse le a koszorúit, ki mit képvisel.

És egyáltalán: „mi” volt 56? Népi-szocialista reformkísérlet, „igazi” kommunistákkal az élen? A polgári demokráciát százados jogaiba visszahelyező forradalom? Nemzeti szabadságharc, 1848-49 szellemi és patrióta örököse? Hát az a bizonyos „antiszemita szál”, amit ma sem győznek emlegetni?

Ha nem is politikai alkuk tárgya lett ez az 56-os októberi „alig két hét”, de a figyelem elterelődött arról, ami a legfontosabb, ha a nemzeti hagyományokra gondolunk. Ez pedig: a hagyomány birtokba vétele. A hagyomány kétely nélküli birtoklása.

1956 birtokba vétele nagyon is más módon történt-történik-történhet, mint 1848-é. Akkor és ott minden magától értetődött, s már az események zajlása idején pontosan tudható volt, hogy mi is történik és annak mi a jelentősége. 1956? Három évized csendjét kell-kellene fölvernii. Eltűnt emlékeket feleleszteni, az elpusztítottak és elpusztítóik arcát megismerni.

Amit a nemzet életéből elrabolt a galád hatalom, azt legalább az emlékezés fényesítse be. Mit kezdünk nevek tömegével, fehér egyensírköveken egy világégi sírkert legtovábbi zugában, ha semmit nem tudunk az ott nyugvó mártírokról? Vannak-e legalább még családi legendáriumok? Nyomoznak-e utánuk a történészek, miközben még azt is kérdésessé teszik némelyek, hogy Tóth Ilona hős volt-e, netán csak szimpla bűnöző? Aki utcát és szobrot sem érdemel. S hogyan beszélhetünk higgadt emelkedettséggel 1956-ról, ha a magyar parlamentnek ma tagja lehet olyan valaki, aki nyíltan lefasisztázza a forradalom résztvevőit és az elbukást megszenvedő magyarokat? Hát akik hallgatva vélekednek ugyanígy? Hol vannak? Mennyien? A nemzet tagjainak tartjuk őket is? Ki lehet egyezni 53 év múltán azokkal, akik a forradalom utáni évtizedek hazug haszonélvezői voltak? Hát az utódaiikkal? És mit kezdünk azzal a „demokratikusan választott”, „demokratikus legitimitációt” bíró hatalommal, amely rendőri terrorra ad felhatalmazást a nemzeti ünnepet megünnepelni próbálókkal szemben? Mert ők is 1956 örökösei. Csak nem október 23-áé, hanem november 4-éé.

Kié tehát 1956? Nem mondhatunk mást: azé, aki megtesz minden tőle telhetőt, hogy birtokába vegye az emléket, mindazokat az eszméket, amiket ez az „alig két hét” történelmi valósággá emelt. És ez a birtokbavétel nemcsak egyéni igyekezet dolga, hanem közösségi, azaz állami feladat is kell legyen. Az állami feladat itt azt jelenti: nemzeti lecke.

Alexa Károly

Kilátástalan helyzet előtt az önkormányzatok

Nemcsak a települési, hanem a megyei önkormányzatokat is kilátástalan helyzetbe hozhatja a Bajnai-kormány 2010-es költségvetési terve. A Vas Megyei Közgyűlés elnökeként október 2-án – a jövő évi költségvetés megyéket érintő gazdasági feltételrendszerének áttekintését követően – körlevélben szólítottam fel valamennyi megyei önkormányzat vezetőjét arra, hogy a tervezett elvonásokkal szemben egységesen lépünk fel a megyei önkormányzatok, az általuk fenntartott intézmények, valamint az ott dolgozók védelme érdekében.

Miközben kötelező feladataink egyre szaporodnak, számításaink szerint minimum 800 millió forinttal kevesebb bevételből gazdálkodhatunk Vas megyében a következő évben.

Nem számít újdonságnak, hogy a szintén egyre szűkebb keretből működő, és emiatt ma már sokszor mindennapi létükért küzdő városok az elmúlt évtizedekben több középfokú oktatási intézményt is átadtak a megyei önkormányzatnak, hogy az iskola biztonsággal továbbra is fennmaradjon. Félő, hogy a folyamatos kormányzati forráskivonások miatt ez a tendencia mára az egészségügyi ellátást is elérte, hiszen legutóbb Kőszegen kellett – miután az erre szerződést vállaló cég nem találta „kifizetődőnek” – a járóbeteg-ellátás működtetését a megyei önkormányzatnak megoldania. Azt augusztus 1-jétől a Markusovszky kórház irányítása alatt látjuk el, a költségeken pedig 50-50 százalékban a közszegyi önkormányzattal osztozunk.

Az elmúlt hét év egyik szomorú tapasztalata, hogy a kötelező feladatok ellátását mindig kevesebb normatív hozzájárulással támogatta a szocialista-liberális kormány.

A Bajnai-kormány azonban minden eddiginél több pénzt készül kivenni az önkormányzatok, így a megyei önkormányzatok „zsebéből” is.

Az oktatási, a gyermekvédelmi intézmények és a szociális otthonok működtetéséhez rendelt állami normatív támogatás csak a költségek 40-50 százalékát fogja fedezni.

(Folytatás a 2. oldalon)

Magyar Megyék Napja

2009. OKTÓBER 2. SZEGED – KÖZÖS NYILATKOZAT

A megyei önkormányzatok 1990 őszén alakultak meg. Az akkori önkormányzati törvény a korábban a közigazgatás alapját jelentő megyék jogainak meghatározásakor nem volt túl bőkezű, az önkormányzati hatáskörök kialakításakor a megyei jogosítványokat erősen megnyirbálták. Legfontosabb feladatuk olyan közszolgálati ellátó intézmények fenntartása, amelyeket a megye települései önállóan nem tudnak működtetni. Ezek közül legfontosabbak a nagy megyei kórházak, a gyermekellátó intézmények, az időskorúak ellátása, a térségi középiskolák, kulturális vagy sportintézmények, például a színházak működtetése. Ez egy jelentős szerepvállalás.

A megyék fontos politikai feladata lenne a határon átnyúló magyar-magyar kapcsolatok erősítése annak elérére, hogy ezt a 2004-es népszavazáson a kormánypropaganda megakadályozta.

A magyar múlt szerves és fontos része a megye. A régió nem őshonos magyar közigazgatási forma. Azok találták ki, akik a választók akarata miatt kiszorultak a középszintű közigazgatásból. Törekvéseik ellenére sem sikerült 2006-ban megszüntetni a megyerendszert. A megyékhez ragaszkodnunk kell, mert a megyerendszer állandóságával és folytonos fejlődésével képes volt szolgálni a magyar közigazgatást. A megyék szerepe sokat

változott a történelem folyamán, és változott 2006. év után is. Annak elérére, hogy a megyéket különösen jelentős központi forráscsökkenéssel sújtották, mégis hatékony közszolgáltató megyékké alakultak át. Meghatározó gazdasági szereplők maradtunk, és mi vagyunk a megye legnagyobb foglalkoztatói és partnereink megbízható fizetői.

Az ország jövője elképzelhetetlen a megyei önkormányzatok felelős szerepvállalása nélkül. A megyék már szinte a vidéki emberek utolsó végváraiként működnek, mint az irányítás közvetlenül választott középszintje.

A Magyar Megyék Napja alkalmából, a megyék szerepének fontosságán túl az alábbi témákban szükséges a közös fellépés. Kiemelten fontosnak tartjuk a következő kérdéseket:

1. Elfogadjuk, hogy Magyarország sem vonhatja ki magát a világméretű gazdasági válság hatása alól. A magyar gazdaság visszaesése azzal is jár, hogy kevesebb forrás áll rendelkezésre az állami és az önkormányzati feladatok finanszírozásához.

A 19 megyei önkormányzat azt viszont nem tudja elfogadni, hogy előkészítés és egyeztetés nélkül született döntés a jövő évre tervezett 120 milliárd forintos elvonásról. Megvalósulása esetén ennek az önkormányzati szférában beláthatatlan következményei lesznek. Nem látunk az önkormányzati tevékenységek között olyanokat, amelyeket anélkül lehetne csökkenteni, hogy a lakosság ellátása, az intézményhálózat működtetése veszélybe ne kerülne. Szükséges áttekinteni a kötelező feladatellátást, tisztázni kell a hatásköröket az állam és az önkormányzatok között.

Kezdeményezzük, hogy a kormány vonja vissza a 2010. költségvetési törvénytervezetet és helyette kérjük egy olyan törvénytervezet betervezését, amely biztosítja a megyei feladatok méltó ellátását.

2. Sürgős feladatnak tekintjük az egészségügyi csődhelyzet és a betegellátás anomáliáinak a kezelését.

A 2009. április 1-jétől bevezetett új egészségügyi finanszírozási rend – az OEP által közölt előzetes becslés alapján – a kórházak számára a második félévtől havonta legalább havonta 10-20%-os bevételecsökkenést okoz a tervezetthez képest, ami éves szintre vetítve intézményenként 250-850 millió forint bevételkiesést jelent.

A kiadási oldalon az áfa és a közüzemi díjak emelésének, eszközbeszerzéseknél a forint-euró árfolyam kedvezőtlen alakulásának hatása, a közalkalmazottak kötelező át-sorolásainak fedezethiánya áll, ha a kormány nem biztosít pénzforrást, vagy legalábbis nem pótolja vissza a működéshez nélkülözhetetlen 25,5 milliárd forintot, akkor év végére működésképtelenné válnak az intézmények.

A kormánynak ez a lépése számunkra elfogadhatatlan, mert az egészségügyből történő forráskivonással az önkormányzatokra hárítja át a kórházak finanszírozási hiányának pótlását, miközben az önkormányzati források további 120 milliárd forintos csökkenését tervezik.

A kormánytól az új finanszírozási forma azonnali felfüggesztését, és helyette olyan gyakorlat bevezetését kérjük, amely nem veszélyezteti a kórházak létét, és a gyógyítás szabadságát.

3. Elítéljük az olyan törvénytelen gyakorlatot, amely az önkormányzati feladatellátás bővülése során azzal egyidejűleg forráselvonással is jár. A 2009. július 1-jén hatályba lépett 2009. évi XXXV. törvény többek közt módosította az egyes foglalkoztatást terhelő járulékok mértékét és a járulékok számítás szabályainak módját. Az országgyűlés ebből a foglalkoztatás elősegítését célzó döntéséből fakadóan a foglalkoztatóknál járulék-megtakarítás keletkezett.

Ezzel egyidejűleg a kormány a 6/2009. (I.20.) számú kormányrendelet egyes paragrafusaira hivatkozva, ezt a megtakarítást a költségvetési

szerveknél foglalkoztatottak keresetkiegészítés kifizetéséhez nyújtott támogatás összegéből levonásba helyezte.

Kérjük a kormánytól ezen gyakorlat megszüntetését és az elmaradt keresetkiegészítés kiutalását.

4. Megdöbbenésünket fejezzük ki a Szlovákiában kialakult állapot miatt, amely a nyelvtörvény kapcsán jött létre. Magyarországon a megyékben élő kisebbségek esetében nincs meg ez a diszkrimináció. A megyék lehetőségeik szerint támogatják és együttműködnek Megyei Kisebbségi Önkormányzatokkal.

A szlovák nyelvtörvény

– Súlyosan sérti az európai normákat, nincs összhangban a nemzetközi szervezetek ajánlásaival, az 1995. évi szlovák-magyar alapszerződéssel, és Szlovákia alkotmányával sem.

– Ismét egy választási kampány szolgálataiba állítja a magyar kisebbség ügyét, belpolitikai számításból teszi kockára a jószomszédi kapcsolatokat és nemzetközi jogi vállalásait.

– Törvényessé teszi a Szlovákiában élő magyar kisebbségek elnyomását, és megmérgezi az új generáció békés, egymás kölcsönös megértésen alapuló együttélését.

– Sérti az eddigi közönsnek hitt európai értékeket. A szlovák kormányzat nem érti az európai egység eszményét, ha büntetni akarja az unió egyik hivatalos nyelvének, a magyar nyelvnek a használatát. Az idő régen meghaladta mindazt a szellemiséget, melyet a jogszabály-módosítás képvisel. Elfogadása azt bizonyítja, hogy a pozsonyi kormány fél lábbal még mindig a múltban él.

Magyarország megyei kéri a Szlovák Köztársaság kormányát, hogy helyezze hatályon kívül az államnyelv-törvény módosítását. Kérjük továbbá Magyarország kormányát, hogy addig ne vegyen részt legfelsőbb szintű szlovák-magyar csúcstalálkozón, amíg a törvénymódosítás eltörlésére nem kerül.

(Folytatás az 1. oldalról)

Kérdés az is, miből oldjuk meg 2010-ben a szintén kötelező feladatként számon tartott közgyűjtemények (levéltár, könyvtár, múzeum) finanszírozását a 210 millió forintos igazgatási, sport és kulturális normatívából, ha idén erre a célra mintegy 40 millió forinttal többet kaptunk.

Tervezhető illetékbevételeink és az SZJA-bevételből való részesedésünk kalkulációink szerint már arra sem lesz elegendő, hogy az oktatási, szociális, gyermekvédelmi és kulturá-

lis normatívákat kiegészítsük, nem-hogy az igazgatási költségekre és az önként vállalt feladatokra, netán a megyei kórház fejlesztési támogatására, vagy éppen az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok karbantartási munkáira fordíthassunk egy forintot is!

Sokatmondó tény, hogy míg 2009-ben az illetékbevételeink mintegy másfélmilliárd forintra rúgott, 2010-ben körülbelül 100 millió forinttal kevesebb összeggel számolhatunk. Még nagyobb a veszteségünk az SZJA-bevételekiesésből, hiszen míg

idén ebből félmilliárd forint folyt be a megyei önkormányzat büdzséjébe, addig jövőre ennek összege csak 132 millió forintra tehető. A normatív támogatások megkurtításával ugyan-csak több mint 200 millió forinttal kevesebb állami hozzájárulás várható költségvetésünkben. A Bajnai-kormány jelenlegi tervei szerint, összesen legalább 800 millió forinttal gazdálkodhatunk kevesebből 2010-ben, mint ez évben, miközben nem számoltunk még a júliusi 5 százalékpontos áfakulcs-emeléssel és az inflációval sem.

E hiány – megtélesem szerint – már nem mérsékelhető szervezési intézkedésekkel, csak jelentősebb – 150-200 fős – létszámleépítéssel. Tény viszont, a megyék mindenhol a legnagyobb foglalkoztatók (Vas megyében a Markusovszky kórházban dolgozókkal együtt 3200 főt alkalmazunk), és nem hiszem, hogy a gazdasági válság közepette a munkanélküliség további fokozása lehetne a cél. Tény az is, hogy a legjobb adófizetők az önkormányzati alkalmazottak. Talán kevésszer hangsúlyozzuk: a megyékhez kerülő állami pénz 50-60

százaléka SZJA és ÁFA formájában visszavándorol a központi kasszába.

Az önkormányzatok érdekeit egy-ségesen kell képviselnünk, ezért közösen kell fellépnünk a Bajnai-csomag önkormányzatokat ellehetetlenítő költségvetési törvényjavaslatával szemben. Éppen azért, mert az önkormányzati csődök beláthatatlan következményeit az egész társadalomnak kell majd viselnie.

Kovács Ferenc
a Vas Megyei
Közigyelés elnöke

Egyre nehezebb működési feltételek – fejlődő turizmus megyénkben

INTERJÚ KOVÁCS FERENCSEL, A MEGYEI KÖZGYŰLÉS ELNÖKÉVEL

Legkevesebb 800 millió forinttal kevesebb állami normatívát várhat a Vas Megyei Önkormányzat a 2010-es Bajnai-csomag jelenlegi tervezete szerint. Kovács Ferenc október 2-án levélben fordult valamennyi megyei közgyűlés elnökéhez, hogy együtt lépjenek fel a várható elvonások ellen. A Vas Megyei Közgyűlés elnökét nemcsak erről, hanem a megyében zajló fejlesztésekről, sikerekről is kérdeztük.

– *Mi indította arra, hogy együttes fel lépésre kérje a megyei önkormányzatok vezetőit?*

– Az elhibázott kormányzati lépések miatt született költségvetési tervezet elfogadását nekünk, önkormányzatoknak nem szabad tétlenül figyelniük, hiszen minden egyes feladatellátás mögött emberek vannak. Az önkormányzatok kötelező közösségi feladatai nem véletlenül alakultak ki. Azért vannak, mert nélkülük nem működhetne egészségesen az állam. Mondhatjuk úgy is, hogy az állam egyik alapsejtjét képezik. Miközben ezekre a kötelező – oktatási, szociális, egészségügyi, kulturális és sporthoz kapcsolódó – feladatokra egyre kevesebb forrás jut, addig a másik oldalon azt látjuk, hogy a központi költségvetésből milliárdokat herdelnek el például végkielégítésekre. És sok minden másra. Ez tűrhetetlen. Kormányváltás kell azért, hogy újból hitelt tudjunk adni a politikának és a közéletnek. Hiszen a politika elsődleges feladata – bár most nem úgy tűnik – az emberek szolgálata.

– *A Bajnai-csomag számai szerint várhatóan minimum 800 millió forinttal kevesebb állami támogatásra számíthat a jövő évben a Vas Megyei Önkormányzat. Egyáltalán lehet-e ilyen mértékű forráselvonást bárhogy is kezelni?*

– A rossz kormányzati intézkedések terheit már most is viseljük, hiszen forgóhitelek-állományunk állandóan 500-600 millió forint között mozog. Ez az összeg már most is hiányzik a költségvetésünkből. A hiány abból fakad, hogy csökkentették az intézmények normatív támogatását, kevesebb

a személyi jövedelemadókból és az illetékbevezetésből származó bevételeink. Az áfa öt százalékpontos emelkedését sem kompenzálta az állam nekünk, amit újabb normatív-elvonásként élünk meg.

Csak bízni lehet abban, hogy a mostani Bajnai-csomagot így, ilyen formában nem fogadja el a parlamenti többség. A 120 milliárd forint mögött, amit az önkormányzatoktól készül elvenni a Bajnai-csomag, súlyos tételek szerepelnek. A gyermek-étkeztetés – melyről az elmúlt hetekben sokat hallhattunk – ezek közül csak egy. Intézményeink mindennapi létét, és az ott dolgozók munkahelyét veszélyezteti a tervezet.

Politikusként különösen felháborít az a kiszámíthatatlanság, ahogy az intézményi finanszírozást kezeli a mostani kormány. Gondoljunk bele, hogy az egészségügyi intézmények állami támogatását csak az idei évben háromszor módosította az Egészségügyi Minisztérium! Egy felelős gazdasági társaság joggal várna el, hogy egy évre előre elkészíthesse ütemtervét, várható bevételeit és kiadásait. A nehéz helyzetet felismerve a legutóbbi közgyűlésen a szocialista frakció támogatásával fogadtunk el egy álláspontot, melyben a magyar kormánytól azt kérjük, hogy ítélje meg a Kórházszövetség által követelt 25,5 milliárd forintot annak érdekében, hogy ne történjenek kórházcsődök. A Vas Megyei Közgyűlés nem öncélúan állt ki a Kórházszövetség követelése mellett, hanem azokért a betegekért, akik jogosan várják el, hogy ne másfél-két éves várólistára kerüljenek fájós lábukkal, derekukkal, vagy éppen csípőjükkel, hanem minél hamarabb orvosolják problémájukat. Ma már tudjuk, hogy kórházaink aligha kapják meg az igényelt összeget.

Fontos elmondani, hogy a működést jellemző megszorító intézkedések ellenére is mindent megteszünk azért, hogy a Markusovszky kórházban továbbra is a legmagasabb színvonalú gyógyító tevékenység folyhasson. Az elmúlt hónapokban is több új műszert adhattunk át. De mindez ugyancsak veszélybe kerül, ha hiányzik a megfelelő támogatás a működéshez.

– *Ha már a fejlesztéseket említi, november elején fejezik be a Büki Gyógyfürdő Zrt. újabb beruházási szakaszát.*

– A turisztika területén megyénkben a Széchenyi-tervnek köszönhetően indulhatott egy fejlődési folyamat. Az Orbán-kormány fürdőberuházást ös-

töző támogatási keretéből három város is profitálhatott. Az egyik, a zöldmezős beruházásként megvalósult Sárvári Gyógyfürdő, melynek vendégforgalma igazolja, érdemes volt állami pénzből támogatni. Példaként említhető a celldömölki Vulkán fürdő is, hiszen az ott élők régi vágya teljesülhetett, önálló gyógyfürdője lett a kemenesaljai fővárosnak. A Büki Gyógyfürdő fejlesztése szintén a Széchenyi-tervből kezdődött meg, ennek második szakasza valóban most zárul, november 4-én. Ennek eredményként világszínvonalú szolgáltatást nyújtó szauna- és pihenőterek fogják várni az ide érkező vendégeket. A gyógyfürdőben a Vas Megyei Önkormányzat 46 százalékos tulajdonrészrel rendelkezik. Terveink szerint ebben a pihenő részben fog helyet kapni a megyei sportmúzeum egy része is. Mindezek ismeretében talán az sem véletlen, hogy az első félévben a KSH jelentése szerint az országban egyedül Vas megyében nőtt a vendégek és a megyében eltöltött vendégéjszakák száma. Az ország minden más megyéjében csökkentek ezek az adatok, nyilvánvalóan a gazdasági válság hatására.

– *A fejlesztések támogatása mellett mit tud tenni a megyei önkormányzat a fürdőhelyek látogatottságának növeléséért?*

– E téren különösen felértékelődik nemzetközi kapcsolataink szerepe. Itt kell megemlítenem a Borostyánkő utat, mely Csehországból hazánkban át egészen az Adriai-tengerpartig egy átfogó marketingstratégiát nyújthat a térségnek. Ezen belül egy egységes termékfejlesztés is megvalósulhat. Az érintett térség szakemberei ennek során megismerhetik az országok szolgáltatásait és kölcsönösen ajánlhatják azoknak, akik erre igényt tartanak. Több fontos útvonal fog ebbe tartozni. Az egyik a Szent Márton útvonal, mely Savaria szülöttének tiszteletére jön létre. A másik pedig a Mária útvonal, hiszen több búcsújáráshely is található térségünkben. És ha már hagyományápolásról beszélünk, ki kell emelnem, hogy elkezdődött Zala megyével és a Muravidéki Önkormányzattal karöltve az Élő örökségünk projektünk, melyre mintegy 90 millió forint európai uniós forrást nyertünk. Ennek során a régió számos néphagyományát elevenítjük fel, illetve dokumentáljuk, és adjuk tovább a következő generációknak.

Tömböly Ágnes

Demonstráltak az önkormányzatok

„2002 óta a kormány folyamatosan becsapta az embereket” – hangsúlyozta Kósa Lajos, Debrecen fideszes polgármestere a Kossuth téren tartott önkormányzati demonstráción.

A fideszes polgármesterek által meghirdetett október 10-i tüntetésen a Vas Megyei Önkormányzat delegációja is részt vett, több vasi település képviselőivel együtt.

A demonstráción felszólaló Kósa Lajos külön köszöntötte az MSZP-s és SZDSZ-es szimpatizánsokat is, hiszen mint mondta, ez nem pártügy, hanem a magyar állampolgárok közös ügye. Az elmúlt 20 év legveszélyesebb költségvetése ellen azért szerveztek fideszes városvezetők demonstrációt, mert már kifogytak az eszközökből, „nincs tovább”: a kormány ragaszkodik az önkormányzati szférát érintő 120 milliárd forintos elvonáshoz. A debreceni polgármester kiemelte, hogy amióta a szocialisták kormányoznak, csak hiány van, de cél nincs, ám hangsúlyozta, hogy összefogással, rátermettséggel, hitelt és munkával Magyarország ki tud jutni a bajból. Végezetül ismertette azt a 12 pontot, amely az ön-

kormányzatok védelme érdekében született.

A demonstráción Kovács Ferenc, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke is jelen volt a vasi delegáció tagjaként. Kiemelte, hogy a költségvetésnek álcázott Bajnai-csomag teljesen ellehetetleníti az önkormányzatokat, hiszen már most sincs meg a kötelezően ellátandó feladatokhoz a szükséges állami támogatás. A gyermekvédelem, szociálpolitika területén például a vasi önkormányzat gyermekeként 300 ezer – 1,3 millió forint közötti kiegészítést ad évi szinten. – Az emberek bizalmának visszaszerzésével, új munkahelyek teremtésével lehet ismét talpra állítani hazánkat – mondta Kovács Ferenc.

■ A Vas Megyei Közgyűlés 2008-ban döntött a Megyei Területfejlesztési Terv elkészítéséről. Erre a célra a 2009. évi költségvetésében 10 millió Ft + áfa, míg 2010-re 4 millió Ft + áfa összeget biztosít. A beérkezett ajánlatok közül a legkedvezőbb 11,8 millió Ft + áfa. Mivel a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács olyan pályázatot írt ki, amely ezt a célt is támogatja, ezért a közgyűlés 2009. május 29-i ülésén döntött arról, hogy ezen részt kíván venni. Ehhez közel 5,25 millió Ft saját erőt biztosít, míg körülbelül 9,75 millió Ft támogatást igényel.

■ A megyei közgyűlés 2005-ben döntött arról, hogy együttműködési megállapodást köt Szombathely Megyei Jogú Várossal és a Savaria Rehab-Team Kht-val a Szombathelyi Esélyek Háza támogatására. Ennek keretében a megyei önkormányzat biztosítja intézményei tevékeny részvételét. Mivel a Szociális és Munkaügyi Minisztérium és Szombathely között ez évben ismételt létrejött támogatási szerződés alapján 2009. áprilisától 2010. március végéig havonta 1,5 millió Ft illeti meg az Esélyek Házát, így az együttműködési megállapodás újbóli megkötése vált indokoltá. Erről szóló határozatát a megyei közgyűlés 2009. május 29-i ülésén hozta meg.

Új nevelőszülői lakások Jánosházán

170 millió forintból épültek meg az új jánosházi nevelőszülői lakások a Vas Megyei Önkormányzat beruházásaként. A kétemeletes épületben öt lakást alakítottak ki, ahol a tervek szerint 35 gyermek lel majd új otthonra. Az augusztus végi ünnepélyes átadón Kovács Ferenc, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke hangsúlyozta, sajnos egyre

nagyobb szükség van a hasonló profilú intézményekre, hiszen egyre több gyermekről mond le családja életkörülményei, anyagi nehézségei miatt. Egyedülálló kezdeményezésnek számít ugyanakkor, hogy itt, Jánosházán párok, tehát nevelőapák, és -anyák együtt vállalták a nem könnyű, de mindenképpen nemes feladatot. En-

nek megfelelően 5 nevelőszülő pár költözött be szeptember elején az otthonba. Az új lakások megépülését Keresztes István, Jánosháza polgármestere és Pados Zsolt, a nevelőszülői otthont működtető TEGYESZ igazgatója is üdvözölte, majd a nevelőszülők és a gyerekek közös műsorát hallgathatták meg a megjelentek.

■ A megyei közgyűlés 2009. május 29-én a lefolytatott pályázati eljárás eredményeként Pallósiné dr. Toldi Mártát a Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtár igazgatói posztjára 2009. június 1-től újabb öt év időtartamra ki-nevezte.

■ A Vas Megyei Közgyűlés 2009. május 29-i ülésén határozatával az 1894. április 30-án alapított – majd a rendszerváltozás után a hegyhátszentmártoni tűzoltósággal együtt újraszervezett – ivánci önkéntes Tűzoltó Egyesület részére Elismerő Oklevelet adományozott.

■ A közgyűlés 2009. május 29-én döntött arról, hogy a szombathelyi Bartók Béla Zeneiskola részére – 100 éves jubileuma alkalmából a tartósan kimagasló zenepedagógiai és művészeti tehetség gondozó munkája elismeréséül – „Vas Megye Közgyűlésének Elismerő Oklevelé”-t adományozza.

■ A megyei közgyűlés a 2009. május 29-i ülésén a Vépi Hatos Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény részére 100 éves jubileuma alkalmából a tartósan kimagasló közoktatási tevékenysége elismeréséül Elismerő Oklevelet adományozott.

Egy kormányhatározat értelmében a 86-os főút Szombathely–Körmend közötti szakaszának a kivitelezését már az elmúlt évben el kellett volna kezdeni. Ez Szombathelytől Balogunyomig új nyomvonalon, tovább a meglévő felhasználásával épülne meg úgy, hogy a burkolatot 11,5 tonnás terhelésre erősítsék meg és előzsáv létesülne. Egyházasrádócot elkerülné az út, amit részbeni kapacitásbővítésekkel egészen a 76-os út csatlakozásáig terveztek meg.

A projekt jelentős része rendelkezik engedélyes tervekkel, kivéve a Balogunyom–Szombathely közötti új nyomvonalon vezetett rész, amelyre csak a tanulmányterv és a hatástanulmány készült el, az engedélyezési terv készítése még hátra van.

Ennek a résznek az engedélyes tervét azért állították le, mert a leendő M9-es tervezése kapcsán, valamint a helyi szereplőkkel és a szakmai szereplőkkel történt egyeztetések során, gazdaságosnak és hasznosnak tűnt az a lehetőség, hogy az M86-ost Szombathelytől délre Balogunyomig 4 sávú gyorsforgalmi paraméterekkel építsék tovább, majd innen csatlakozzon ki a később megépítendő M9-es. Ehhez az elképzeléshez sikerült konszenzust teremteni a helyi és a szakmai szereplőkkel. Az M9-es így Balogunyomtól, Rábahídvég–Vasvár–nyugat-megyei határ nyomvonalon haladt volna Zalaegerszeg felé. Időközben elkészült a zalai szakasz terve, amihez kapcsolódva Vasvár térségében nem a nyugati, hanem a keleti elkerülés kapta meg a környezetvédelmi engedélyt. Ezzel a ténnyel az M9 tervezése visszatért az eredeti nyomvonalra., így annak vasi szakasza valószínűleg a Püspökmolnári–nyugat M8 csomóponttól az M86 nemesbódi csomópontig rövidebb úton építhető meg. Az így kialakult helyzettel viszont okafogyottá vált a kormányhatározatban szereplő 86-os főút korszerűsítésének elodázása. A fenti indokok alapján a megyei közgyűlés 2009. szeptember 25-én úgy döntött, hogy indítványozza a kormányzat illetékes szerveinél a 86-os főút építésének azonnali megkezdését a kormányhatározatnak megfelelően.

90 millió forint önerő a falvaknak

A SZEPTEMBERI KÖZGYŰLÉSEN HATÁROZAT SZÜLETETT ELSŐ KÖRBEN AZ ÖNERŐALAP SORSÁRÓL

Közel 200 millió forint vissza nem térítendő támogatást igényeltek volna a nyertes „alap pályázattal” rendelkező vasi települések a Vas Megyei Közgyűlésnél, ám ez több, mint kétszerese volt az erre a célra elkülönített keretnek. Az első körben a 90 millió forintot így is több mint 60 település közt osztották szét.

A Vas Megyei Önkormányzat minden évben kiírja célleírányzat pályázatát a községi önkormányzatok számára fejlesztési pályázataik önerő-kiegészítéséhez. 2009-ben 100 millió forintra pályázhattak a települések. A szeptemberi közgyűlésen ebből 90 millió forint sorsáról döntöttek a képviselők.

A nyertesek között találjuk Alsószőlőket, Cák, Csehi, Csipkerek, Csönge, Daraboshegy, Felsőjánosfa, Felsőszőlőket, Gérce, Gyöngyösfalu, Győrvar, Halogy, Hegyháthodász, Hegyhátsál, Ivánc, Keléd, Köcsk, Mersevát, Nemeskeresztúr, Nemeskocs, Olaszfa, Órimagyarósd, Pusztacsó, Szak-

nántúli Regionális Operatív Program keretében. Jánosháza projektjéhez 4,9 millió forinttal, Horvátszidányéhoz 1 millió 650 ezer forinttal, Gencsapátiéhoz 2 millió forinttal, Balogunyoméhoz pedig 2 és félmillió forinttal járult hozzá a megyei közgyűlés.

A képviselők a megyében tervezett óvoda- és iskolarekonstrukciókat is támogatták lehetőségeikhez mérten: Uraújfaluban másfél millió forinttal az óvoda felújítását, Püspökmolnáriban az általános iskola korszerűsítését 2 millió forinttal, Csákánydoroszlóban és Bajánsenyén az oktatási intézmény beruházását 2, illetve 2 és félmillió forinttal. 170 millió forintból fog megújulni a rumi Rumi Rajki Általános Iskola és Óvoda, az uniós forrás mellé 2 és félmillió forintot tesz Vas Megye Közgyűlése. Szintén jelentős beruházás előtt áll Táplánszentkereszen az Apáczai Csere János Általános Iskola, ahol a Nyugat-dunántúli Regionális Operatív Program keretében elnyert

nyér, Tömörd, Vasalja, Vásárosmiske és Zsédény önkormányzatát.

1 millió forinttal járult hozzá a Vas Megyei Önkormányzat Egyházas-hetyén, Vasasszonyfán, Kámban és Oszkón a járdaépítéshez, Hegyhátszentpéteren, Sajtoskálban és Rábahídvégen az útépítéshez, Rátóton forgalomcsillapító sziget kialakításához, valamint Velemérben a falugondnoki busz cseréjéhez.

Katafa útépítését 1,8 millió, Felsőmarácét és Rábahídvégét 1,2 millió, Sé települését másfél millió, Peresznyéét 1,7 millió, Hosszúpereszteget, Kisunyomét, Kondorfáét és Vasegerszegét 2 millió, Egyházasrádócét és Velemét 3 millió, Sítkéét pedig 4,2 millió forinttal támogatta a Vas Megyei Közgyűlés. Rönökön a járdafelújításhoz 2 millió forintos hozzájárulást szavaztak meg a képviselők.

Több Vas megyei település pályázott sikerrel egészségház kialakítására, illetve felújítására a Nyugat-du-

köz 200 millió forintos támogatás mellé az önkormányzatnak 76,2 millió forintos önerőt kell felmutatnia, ehhez most 3,5 millió forinttal járult hozzá a Vas Megyei Önkormányzat.

2-2 millió, tehát összesen 6 millió forinttal támogatta Horvátlövő, Vaskeresztes és Pornóapáti Pinka-völgyének belterületi vízrendezését, mely több mint 260 millió forintból fog megvalósulni.

A közgyűlés döntött még Pápac Község Szociális Szolgálatának és Idősek Klubjának épület-rekonstrukciójáról, melyet 2 millió forinttal támogatott.

Beadta kérelmét Ostffyasszonyfa műemlék-felújításra és Orfalu Tájháza Teaház kialakítására, de mivel ezekben a pályázatokban még nem született döntés, ezért a közgyűlés a következő körben fog határozni esetleges támogatásukról.

Tömböly Á.

Megkezdődött a kórházfejlesztés Sárváron

92 ÁGGYAL ÚJ TÉRSÉGI REHABILITÁCIÓS KÖZPONT LÉTESÜL A FÜRDŐVÁROSBAN

A tervek szerint 2010 nyarára készül el a Sárvári Önkormányzati Kórház új rehabilitációs tömbje, melyhez a Nyugat-dunántúli Regionális Operatív Program keretében 791 millió forinttal járul hozzá az Európai Unió és a Magyar Állam.

Az új térségi központ a régióban is egyedülálló profilú, rehabilitációs szolgáltatást nyújt majd a rászorulóknak. Az egészségügyi intézmény és Sárvár Város Önkormányzatának nem titkolt célja a beruházással egy olyan szakmai háttér kialakítása, mely hozzájárulhat az exkluzív vendégeket vonzó gyógyhely nemzetközi turisztikai piacra történő bevezetéséhez. Sár-

vár termálgyógyászati és wellness szolgáltatói arculata a komplex rehabilitációs szolgáltatással teljessé válik, és a remények szerint ezzel tovább erősíti a fürdőváros egészségturizmusban betöltött szerepét.

A kórház jelenleg 201, részben rehabilitációs, részben krónikus ágygal működik, melyek egy részét ez ideig Simaságon helyezték el. Ehelyett a kórház – a környező területi (Intézkedési Pszichiátriai Osztály) és súlyos (Szombathelyen az onkológiai betegek) kórházakkal együttműködve – egy központi telephelyre koncentrálna olyan profiltisztítást valósít meg, amivel mind Vas megyében, mind a

régióban is egyedülálló közfinanszírozott rehabilitációs szolgáltatást nyújthat a rászorulóknak számára öt szakmában: onkológia, nőgyógyászat, reumatológia, gasztroenterológia és pszichiátria.

A 92 ágyas, 3 emeletes térségi központ a Sárvári Kórház telephelyén részben a volt sebészeti osztály épületének átalakításával, részben a régi központi épület és a konyha közötti – korábban üres – területre épül meg. Az ünnepélyes alapkövetétel július elején volt, a beruházás befejezésének várható időpontja 2010. május vége.

T. Á.

Legidősebbjeinket ünnepeltük

Megyénk legidősebbjeit Majthényi László, a Vas Megyei Közgyűlés alelnöke köszöntötte az elmúlt hónapokban. Kerckmár Lajos bácsi a 105., míg Vörös Rezsőné, Ida néni a 101. születésnapját ünnepelte.

Öt éve él az ivánci szakosított otthonban Lajos bácsi, aki Hegyháthodáson született 1904. július 23-án. Itt végezte el az elemi iskolát, majd a helyi tsz-ben dolgozott, földet művelt, méhészkedett. 1927-ben házasodott meg, egy fiúgyermek született. Túlélte feleségét, gyermekét, unokái többségét. A megye legidősebb emberét déd-, és ükunokái mellett az intézmény

dolgozói is felkészítették a jeles napon.

Vörös Rezsőné, Ida néni régi álma válhatott valóra a Vas Megyei Önkormányzat és az Európa Fórum Burgenland együttműködésének köszönhetően. Az idén 101. életévét betöltő Ida néni 2001 óta él a Vas Megyei Szakosított Otthon Gagarin utcai intézményében, szülőfalujában, Röt-falván (Rattelsdorf) 10 éve nem járt. Szeptember derekán vált valóra Ida néni álma: Röt-falván Majthényi László alelnök, Rudolf Strommer, az Európa Fórum Burgenland elnöke, valamint Rudolf Draskovits polgármester köszöntötték a 101 éves nénit.

Járóbeteg-ellátás a megyei kórházban

A megyei közgyűlés 2009. szeptemberi ülésén a megyei kórház járóbeteg-ellátásról szóló beszámolóját fogadta el. Eszerint az egyes területek járóbeteg-ellátását vizsgálva, jelentősek a gondok, elsősorban a Sürgősségi Betegellátó Osztály ambulanciáin. A 2007 júliusában működésbe lépő Sürgősségi Tömb „egykapus ellátási rendszere” gyorsan népszerűvé vált a lakosság körében, s emelkedett a beutaló nélkül, illetve háziorvosi beutalóval érkező betegek száma. Főleg a munkaidőn túl – az ügyeleti időben – érkezett betegek terhelik meg a szakszemélyzetet.

A jelenlegi finanszírozási szabályozás ismeretében általánosságban elmondható, hogy szigorúan közgazdasági szempontból a járóbetegszám nem növelhető tovább,

sőt inkább csökkenteni kellene. A finanszírozási változás oly módon gerjesztett problémákat, hogy – a kórház területi ellátási kötelezettségét kihasználva – több intézmény korlátozta a laborvizsgálatok számát, vagyis a költségesebb vizsgálatokat a megyei kórházra hátrította.

A képalkotó diagnosztikai vizsgálatok növekedésével lehet számolni, főleg a sürgősségi ellátás területén, továbbá az új 3 Teszlás MR üzembe helyezésével, s az MR vizsgálati profiljának teljes kihasználásával. Középtávon költségcsökkentést eredményezne a képalkotó rendszer teljes digitalizálása, amelyhez viszont a szükséges 80-100 millió forintot a kialakult pénzügyi helyzetre tekintettel a kórház nem tudja biztosítani.

■ A Zala Megyei Önkormányzat – egyetértésben a Zala Megyei Kórházzal – azzal a kéressel fordult a Vas Megyei Markusovszky Kórház Nonprofit Zrt.-hez, hogy 2009. július 1-től határozatlan ideig haematológiai szakorvoshiány miatt lássa el a Zala megyei haematológiai fekvőbetegeket, valamint a kúraszerű ellátásra alkalmas járóbetegeket. Az ellátási terület módosításáról a törvény értelmében a két fenntartó önkormányzatnak megállapodást, míg a feladat átadásáról a két kórháznak szerződést kell kötnie. A megyei közgyűlés 2009. szeptember 25-i ülésén a Zala Megyei Önkormányzat kérésének eleget téve hozta meg döntését.

■ A megyei önkormányzat a Markusovszky kórházzal kapcsolatos együttműködés első lépéseként 2009. május 29-i ülésén javaslatot tett Szombathelynek arra, hogy a korábban működő Konzultatív Tanácsot újból alakítsák meg. Ebbe a két önkormányzaton kívül a kórház küldene kettő-kettő tagot. A tanács a kórház javaslattevő és véleményező szerve lenne. Ez utóbbi keretében a kórházi struktúra-átalakítással, fejlesztésekkel, rekonstrukciókkal, továbbá a vezetők kinevezésével foglalkozna.

Kórházi Stabilizációs Intézkedési Program

A megyei közgyűlés 2009. szeptemberi ülésén tárgyalta a Markusovszky Kórház Nonprofit Zrt. Stabilizációs Intézkedési Programját, amelynek célja a jelenleg kezelhetetlennek tűnő pénzügyi helyzet további romlásának a visszafogása. Mivel látható, hogy a tervezett intézkedések nyomán várható kiadáscsökkentés mértéke nem éri el a bevételek csökkenését, ezért a megyei közgyűlés határozatában kijelentette, hogy a jelen finanszírozási viszonyok kö-

zött nem látja biztosítottak a Markusovszky Kórház Nonprofit Zrt. működését. Meggyőződése, hogy a kórházban nincsenek olyan pénzügyi tartalékok, amelyek képesek ellensúlyozni a finanszírozás drasztikus csökkentését. Külső beavatkozás nélkül elkerülhetetlen az eddig pénzügyileg stabil megyei kórház csődje. A közgyűlés felkérte a kormányt, hogy a kórházak működőképessége, de főképp a betegek ellátásának biztonsága érdekében csopor-

tosítson át a gyógyító-megelőző kasszába ez évre 25,5 milliárd forintot, a Kórházszövetség által kért összeget. Így tenne eleget annak a sokat hangoztatott programjának, hogy az egészségügy még a válság közepette is prioritást élvez. Felkért továbbá minden kórházat, járóbeteg-szakellátást működtető önkormányzatot, hogy csatlakozzon az állásfoglaláshoz.

EZERÉVES MAGYAR VÁRMEGYÉK

Az ezeréves Vas megye

A vármegyék Magyarországon Szent István király országépítő munkája révén jöttek létre. Az új ország fontos pontjain várak – fából és földből épült ún. földvárak – épültek, amelyek a királyi hatalom biztosítása és az ország védelme mellett gazdasági és igazgatási feladatokat is elláttak. A legjelentősebb várak körül jól körülhatárolható igazgatási egységek, ún. vármegyék jöttek létre. A vármegye szó egy-egy vár határát – régi szóval megyéjét – jelölte, azaz azt a területet, amelyre a vár élén álló, a királyi hatalmat megszemélyesítő ispán joghatósága kiterjedt. A vármegyék megszervezése az Árpád-dinasztia uralmi területéről, a Dunántúlról indult el, és idővel a törzsi területek fokozatos meghódításával összefüggő, országos hálózatot alkotott.

Az első vármegyék Szent István király uralkodásának kezdetén, az 1000-es évek legelején már kétségtelenül léteztek, bár erről csak kevés írott emlék tanúskodik. Több adat szól a világi igazgatással párhuzamosan kialakuló egyházszerkezetről, melynek legfontosabb elemei, a püspökségek meghatározott vármegyék területére terjedtek ki. Az első dunántúli püspökség, a veszprémi határait egy 1009. évi oklevél írja le, amely említést tesz Veszprém, Kolon (Zala), Fejér és Visegrád megyékről. A pécsi püspökség alapítólevele ugyancsak 1009-ben kelt, és Győrött adták ki, ami arról tanúskodik, hogy ekkor már a győri püspökség is létezett. A győri püspökséghez a középkorban Győr, Moson, Sopron és Vas megye tartozott, tehát ezek is a legkorábbi vármegyék közé sorolhatók.

Vas vármegye legfontosabb szerepe a korai időkben a határ védelme volt, Vasvár vára és a vasvári sánc a nyugatról érkező támadásoktól védte az országot. Ugyancsak ezt a célt szolgálta a várnak és rajta keresztül a megyének is nevet adó vasfeldolgozás, hisz a Nyugat-Dunántúlon megtermelt, és Vasváron raktározott nyersvasat elsősorban hadi célokra használták. Bár a határvédelem rendszere már a középkorban átalakult, Vasvár egészen a török időkig megyeszékhely maradt, csak a XVI. században, a növekvő török veszély elől települt át az egyházi és világi központ is a Rábán túli, biztonságosabb Szombathelyre.

Zágorhidi
Czigány Balázs

1000 ÉVES VAS MEGYE

Történelmi emlékezőprogramok

A megyei közgyűlés Emlékbizottsága jóváhagyta az ezeréves vármegyei évfordulójának Vas megyei fő programjait.

Az eseménysorozat hivatalos nyitó rendezvénye 2009. augusztus 20-án volt, amikor a szombathelyi Szent István-szobornál, államalapító első nagy királyunkra emlékezünk ünnepi szentmise keretében. Az istentiszteletet dr. Veres András megyéspüspök úr celebrálta, aki szentbeszédében emlékeztetett István király példájára, annak maig ható erkölcsi tanulságaira, majd megáldotta és szétosztotta a résztvevők között az új kenyeret.

Az évforduló következő rendezvénye október 22-én Vasváron, a történelmi vármegye korábbi székhelyén lesz a megyei közgyűlés ünnepi ülésével.

A programsorozat további rendezvényei a jövő év augusztus 20-áig zajlanak. 2009 novemberében teszi közzé a Megyei Emlékbizottság a „Megyetörténeti Vetélkedő” felhívását, amelyet a középiskolások részére hirdetünk meg és több forduló után jövő év áprilisában nagyszabású megyei döntővel zárunk.

Az emlékezőprogramok alkalmával több kiadvány, kiállítás készül, melyek közül a megyei múzeum történeti reprezentatív kiállítása, a települések múltját feldolgozó eddig megjelent kiadványok bemutatása a Berzsényi Könyvtár szervezésében, továbbá a Vasi Szemle és az Életünk folyóiratok évfordulós különszámjai a legfontosabbak. Megjelenik „Vas megye költészete” címmel egy irodalmi antológia.

Vas megye településeit kívánja bekapcsolni az emlékezés folyamatába a megyei önkormányzat kezdeményezése, amelyben meghirdetjük az „1000 perc a településünkért” akciókat a helyi értékek közösségi megőrzésére, újjávarázsolására érdekében.

Várjuk a fotózás kedvelőinek részvételét a megyei fotópályázat-ra, amelyet „Vas megye Árpád-kori

és középkori emlékei” címmel tesz közzé az Emlékbizottság.

A levéltár és a múzeum által közösen szervezett tudományos konferencián összegezzük Vas megye történelmének jelentős fordulópontjait neves kutatók és szakemberek közreműködésével.

A már hagyománnyá vált „Énekmondók Országos Találkozója” is az ezeréves vármegye évfordulója jegyében rendezzük a következő év januárjában.

A 2010 májusában tervezett „A Vármegye Napja” program keretében a településeink polgármestereinek találkozóját, a községek címeinek, zászlóinak bemutatását és a meghirdetett értékörző akció és a fotópályázat díjkiosztását szervezzük nagyszabású, közösségi rendezvény megvalósításával.

A Múzeumfalva ad otthont a „Hazahívó” eseménynek, amelyre a megyéből elszármazott és e tájhoz kötődő személyiségeket várjuk a vasiak találkozójára. A program alkalmával a megye művészeti együttesei mutatkoznak be. Történelmi vásár, játékok, tájegységeink ételeinek, italainak gasztronómiai bemutatója teszi hangulatossá a rendezvényt. A településeinkről hozott földbe elültetjük a „Vármegye Életfáját”, amely a jövő nemzedékét emlékezteti a jeles évfordulóra és a szülőföld értékeire.

Számos sportrendezvény, tömegsport és szakági verseny is az ezeréves évforduló jegyében zajlik.

2010. augusztus 20-án tervezünk az évforduló záró ünnepségét, amely egyben az államalapítás ünnepe. A megyei önkormányzat ünnepi közgyűlése, és a Savaria Szimfonikus Zenekar hangversenye teszi méltó eseménnyé a történelmi emlékezőprogramok befejezését.

A „Vas megye” című időszakos újságunk rendszeresen nyújt információkat és beszámolókat közöl az ezeréves évforduló eseményeiről. Ünnepeinket közösen és méltóképpen!

Majthényi László

FELHÍVÁS

MEGYETÖRTÉNETI VETÉLKEDŐRE

„Csuda, hogy mindedig nem emlékeztünk erről.” (Illosvai Selymes Péter)

Ezer éve annak, hogy államalapító Szent István királyunk rendeletére a Veszprémi Püspökség számára kiadott oklevélben először jelentek meg az általa létrehozott közigazgatási egységek, a vármegyék nevei. A négy legősibb vármegye: Veszprém, Fejér, Visegrád (Pest) és Kolon (Zala) megyék. István király törvényei alapján az egyházmegyék szervezése mellett folyt a vármegyék, várispánságok kialakítása is. Első királyunk élete során 45 vármegyét alapított. A mai magyarországi megyénk nevének első írásos említésének évfordulója alkalmából összehangolt ünnepségsorozattal tisztelgünk a jeles évforduló előtt. A történelmi Vas vármegye kialakulásáról, létrejöttének méltó megemlékezéséről, a megye történetének felelevenítéséről és a mai lakosság megyetudatának erősítése érdekében a megyei önkormányzat – intézményei bevonásával – a megye egészét átfogó középiskolások fiatalok korosztályának

MEGYETÖRTÉNETI VETÉLKEDŐT

rendez a Vas Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Emlékbizottsága támogatásával címmel.

A vetélkedő célja: méltó emlékezés az 1000 éve létrejött Vas vármegye történetéről. A verseny témaköre felöleli a megye történelmének fontos állomásait, az ezer év alatt megszületett tárgyi és szellemi kulturális örökségünk legfontosabb értékeit, megyénk neves és kiemelkedő személyiségeinek (politikusok, tudósok, művészek, stb.) tevékenységét, a meghatározó történelmi korszakok jelentősebb politikai eseményeit, irodalmi, zenei, képzőművészeti vonatkozásait.

A VETÉLKEDŐ VÉDNÖKE:

Kovács Ferenc, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke.

PARTNERSZERVEZETEK:

- NYME Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ, Szombathely
- NYME Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, Szombathely
- Szombathelyi Püspöki Levéltár

A vetélkedő résztvevői: Vas megye 8–13. évfolyamos általános és középiskolai diákjainak 3 fős csapatai. (Egy iskola tetszőleges számú csapattal nevezhet, a szóbeli döntőbe iskolánként maximum 2 csapat juthat be.)

A VETÉLKEDŐ TÉMAKÖREI:

- a történelmi Vas megye története
- a történelmi Vas megyéhez kötődő kiemelkedő személyiségek (pl. Battyányi Lajos, Berzsényi Dániel, Sylvester János, Szily János) életpályája
- a történelmi Vas megye épített öröksége
- szellemi hagyományok (néprajz, hitelet, stb.)
- irodalom-művészetek

A VETÉLKEDŐ LEBONYOLÍTÁSI RENDJE:

1. forduló: munkafüzet kitöltése (letölthető 2009. november 15-től a Pedagógiai Szolgáltató Központ honlapjáról: <http://www.bdf.hu/pszk>)
2. forduló: interaktív internetes forduló (2010. február vége)
3. forduló: szóbeli döntő az 1–2. fordulóban legjobb eredményt elért 8 csapat részvételével.

IDŐPONTJA:

2010. április második fele

HELYSZÍNE:

Szombathely, Megyeháza Díszterme

A SZÓBELI DÖNTŐ DÍJAZÁSA:

a csapatok és felkészítő tanáraik összesen 1 000 000 Ft értékű tárgynyereményben részesülnek.

A versenyre való nevezést a mellékelt jelentkezési lapon kérjük elküldeni a Pedagógiai Szolgáltató Központ (Szombathely, Károlyi G. tér 4.) címére, Bakó Balásznak.

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:

2009. november 15.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK KÉRHETŐK A SZERVEZŐKTŐL:

Bakó Balázs: tel.: 94/519-641, e-mail: bako1pszk.nyme.hu
Kukor Ferenc: tel.: 94/513-680, e-mail: kukor1bolyai.nyme.hu
Pál Ferenc: tel.: 20/931-5514, e-mail: palferi821freemail.hu

Majthényi László

a Vas Megyei Önkormányzat Közgyűlése Emlékbizottságának elnöke

Középiskolások megyetörténeti vetélkedője

JELENTKEZÉSI LAP

(A jelentkezési lap több csapat jelentkezése esetén sokszorozható)

A jelentkező csapat neve:

A csapattagok neve:

Jelentkező középiskola neve:

Címe:

Telefonszáma:

E-mail címe:

Felkészítő tanár neve:

Telefonszáma:

E-mail címe:

Alulírott hozzájárulok, hogy a fenti adatok közül a jelentkező csapat, az iskola és a felkészítő tanár nevét a verseny szervezői az elért eredményekkel együtt nyilvánosságra hozzák.

Kelt:

p. h.

.....
Felkészítő tanár

.....
Igazgató

Emlék és emlékeztető

Régi papírjaim között katorászva puritán küllemű kiadványra bukkan-
tam a napokban. Éppen húsz eszten-
dős, papírja erős, tartja fehér színét,
a betűk élesen feketék. Magyar Nyu-
gat – ez a címe. „Szombathely, 1989.
október 6. I. évf., 1. sz. Megjelenik
kéthetenként. Ára: 15 forint” –
ennyit közöl a cím alatt önmagáról.
Kis újság – a szabad sajtó nagy villa-

gattott: igazságot, szenvedést, re-
ményt. Mindenkiben valósággá vált
Kossuth és Petőfi meggyőződése: a
sajtó szabadsága alighanem a sza-
badságjogok legfontosabbika. De
amit akkor nem tudunk, vagy amire
nem gondoltunk, azt ellenfeleink-el-
lenségeink nagyon is jól tudták: ha
tömegkommunikáció birtoklásához,
azaz a nyilvánosság ellenőrzéséhez

ségek a politikai ízlés némely terüle-
tein, azért még együtt van mindenki.
MDF-esek viszik a fő szót, de jól
hangzik ugyanabból az irányból az
SZDSZ-esek véleménye is. Gyurácz
Ferenc nemzeti ünnepeinkért emel
szót, Majthényi László a munkásör-
sége villant leleplező fényt, Feiszt
György a megyecímer gólyamadarárt
állítja vissza igazi helyére, Hankó Fa-
ragó Miklós a szombathelyi SZDSZ-t
mutatja be – és sorolhatnánk. Kép és
szöveg, a szövegen belül hír és tárca,
tudósítás, közlemény, glossza és ri-
port megfelelő, utólag is élvezhető és

Magyar Nyugat

Szombathely, 1989. október 6. ♦ I. évf., I. sz. ♦ Megjelenik kéthetenként ♦ Ára: 15 forint

nása Vas megyében. Jómagam ekkor
a Hírel főszerkesztő-helyettese vol-
tam a fővárosban, az első független
rendszerváltató újságnál dolgoz-
hattam életem kivételes szerencséjé-
re, Csoóri Sándor, Bíró Zoltán, Csúrka
István, Für Lajos, Kiss Gy. Csaba,
Nagy Gáspár, Csegey Dénes meg
mások baráti, „harcostársi” közössé-
gében, s jól emlékszem, micsoda tö-
mege zúdult ránk a „helyi” híreknek
és „helyi” felhívásoknak ama közel
egy év alatt, amióta a Hírel első szá-
ma világot látott. És mind több új
laptársunkat üdvözölhattük, nem
atyai fensőbbiséggel, hanem az idő-
sebb testvér, a báty, kedélyes, báto-
rító parolájával.

Szóra kapott az ország, mindenki,
aki elszánta rá magát, hogy hangját
hallassa, a kimondott szó mámorá-
ban élt. A néma ország megszólalt, és
a bátor szó öntötte elénk mindazt,
amit négy évtized diktatúrája elhall-

kevés is már a rendészeti erő, akkor
ott van-lesz a pénz, a tőke. A kívülről
jövő meg a bent felhalmozott. Az
egyik kis hír a Magyar Nyugat első
számában éppen erről tudósít: az
MSZMP obstruálja a megyei sajtó ará-
nyos birtoklásáért folyó tárgyalásokat.
Alighanem már tudták: a forradalmas
idő is nekik dolgozik – amíg az ellen-
zék (ekkor még: Ellenzéki Kerekasz-
tal) a közélet sáncainak bevételéért
küzd, az intézmények felszabadításá-
ért perel, az elemei jogok érvényesí-
téséért mozgósítja erejét, akkor – sok
más mellett – a központi és megyei
lapok a „privatizáció” szent jelszava
alatt maradnak, ahol voltak, marad-
nak, amilyenek voltak.

Ez a kis lap itt előttem a gyanút-
lan bizalom és harckészség lenyoma-
ta – akinek megvan, őrizze és adja
tovább a következő generációknak.
Bizalom, harckészség és ami a fő: de-
rűlátás. Ha voltak-lehetek is különb-

múltányolható arányokban. Szegény
Lőrinczy Huba volt a főszerkesztő, a
szerkesztőséget Majthényi László ve-
zette. Három ellenzéki párt újságkez-
deménye volt a Magyar Nyugat, kö-
zülük az MDF-re és az SZDSZ-re ma
már aligha kell szót vesztegetni. A FI-
DESZ maradt talpon egyedül, akkor
és úgy változva, ahogy a történelmi
helyzet és a nemzet igényei megkö-
vetelték, s minden jel szerint jövőre
ez a – húsz év alatt európai néppárt-
tá vált – magyar néppárt veszi kezé-
be az ország irányítását. Vezetőknek
és vezetetteknek közös a dolgunk: ta-
nulni és emlékezni. A bizakodásnak
azzal a derűjével, amely a rendszer-
váltás kezdetét – „mindennek el-
lenére” – oly felejthetlenné teszi. Itt
a magyar nyugaton is.

Alexa Károly

■ A Vas Megyei Közgyűlés 2009.
szeptember 25-i ülésén elfogadta a
Vasi Szemle Szerkesztőségének
2004–2009 közötti időszakra vonat-
kozó beszámolóját, egyúttal kifejezte
elismerését dr. Gyurácz Ferenc igaz-
gató-főszerkesztőnek.

A szerkesztőség és a főszerkesztő
munkáját azonban már korábban, ez
év júniusában elismerte a közgyűlés:
június 16-án újabb öt évre nevezte ki
a szerkesztőség élére dr. Gyurácz Fe-
rencet. Az 1933-ban alapított Vasi
Szemle Magyarország egyik legpatiná-
sabb tudományos és kulturális lapja.
Dr. Gyurácz Ferenc immár negyedik
vezetői ciklusát kezdte meg a lap élén,
vezetése alatt a folyóirat megújult, te-
matikusan bővült. A Pável Ágoston-i
hagyományokat és feladatokat vállal-

va és megtartva lépett tovább a szer-
kesztőség, kitérte a kapukat a termé-
szettudomány előtt is. Így elmondhat-
juk: a Vasi Szemle mára a megye
megkerülhetetlen tudományos fóru-
mává vált, ahol egyaránt otthonra ta-
lál biológus és irodalmár, történész és
orvos, geográfus vagy építész, s amely
vállalt feladatának megfelelően folya-
matosan figyelemmel kíséri a megye
és a térség tudományos életét, a fo-
lyóiratban való közléseken túl a ren-
dezvények és a Vas megyében megje-
lenő tudományos szakmunkák szem-
lélésén keresztül is. A szerkesztőség a
lap megjelentetése mellett Vas megyei
vonatkozású könyvek kiadásával is
foglalkozik és immár 10 éve internetes
honlappal is megjelenik a nyilvános-
ság előtt.

■ A gyermekvédelmi törvény alapján
2009. január 1-től Szombathely Me-
gyei Jogú Városnak kötelessége bizto-
sítani az otthonot nyújtó ellátást és az
utógondozói ellátást, így a város terü-
letére a megyei önkormányzat fel-
adat-ellátási kötelezettsége nem ter-
jed ki. A korábbi időszakban a szom-
bathelyi gyermekek ellátását is a me-
gyei intézmények biztosították. A vá-
ros önkormányzata az ellátást a me-
gyei önkormányzattal kötendő szer-
ződés keretében tudná biztosítani. A
Vas Megyei Közgyűlés 2009. május
29-i ülésén megtárgyalta és elfogadta
a szerződés tervezetét.

2009. ÉVI MEGYEI MŰVÉSZETI CÉLÚ ELŐIRÁNYZATRA BENYÚJTOTT PÁLYÁZATOK TÁMOGATÁSA

Ssz.	Pályázó és címe:	Feladat, program:	Támogatás (e. Ft)
1.	Németh Andrea 9500 Celldömök, Esze T. u. 16.	Részvétel a Bartók Szeminárium cselló kurzusán	10
2.	Sütő Éva 9700 Szombathely, Bartók B. u. 40/A	Sabaria Anno – kiadvány és életmű katalógus	100
3.	Kamper László 9730 Kőszeg, Királyvölgyi u. 2.	Grafikai lapok alkotása, országos triennáléra	100
4.	MAOE Vasi Csoportja 9730 Kőszeg, Királyvölgyi u. 2.	III. Régió Art közös tárlat	200
6.	ISIS Galéria 9700 Szombathely, Kossuth u.19.	Vasi művészek kiállítás-sorozata	100
7.	BKL Kiadó 9700 Szombathely, Katona J. u. 10.	Őrség Árpád-kori templomai kiadvány	150
8.	Magyar Nyugat Könyvkiadó Bt. 9747 Vasszilvágy, Rákóczi u. 64.	Rákosi Jenő válogatott műveinek első két kötete	200
10.	Őrség-Vendvidék Natúrpark Egyesület 9941 Őriszentpéter Baksaszer 52.	Horváth János festő életművét bemutató kiadvány	150
11.	Cz. Simon Bt. 1038 Bp. Templom u. 38.	Alexa K.: Hírnapló c. könyv kiadása	250
12.	Szarvas József 1138 Bp. Révész u. 6/0 (9932 Vízák Fő u.48.)	Kultúr-Pajta Napok művészeti programok	250
13.	Kortárs Könyvkiadó 1062 Bp. Bajza u. 18.	Ambrus Lajos: Eldorádó c. regény megjelenítése	250
16.	Laokon Alkotóközösség Bt. 9631 Hegyfalva, Vízimalom	Szobor – éremkatalógus megjelenítése	170
17.	Berzsenyi Népdalkör 9554 Egyházashetye Berzsenyi 45.	Berzsenyi megzenésített versei CD-készítés	150
18.	Tinódi Alapítvány 9700 Szhely, Petőfi u. 31.	Savaria Régi Zenei Műhely nyitókoncertje	50
19.	Citerazenekar, Népdalkör Egyesület 9522 Kemenesmagasi, Ady u. 2/A	Közös CD kiadása helyi és csángó kórossal	140
21.	Rumi Rajki Műpártoló Kör 9700 Szhely, Ady tér 5.	Rumi Rajki monográfia kiadása	140
23.	Ivanicsné Szekeres Kriszta 9400 Sopron, Alsólővér u. 32. (Szöllősi Iván) 9700 Szhely, Géfin Gy. u. 22.	Falvak Vasban II. DVD elkészítése	190
24.	Ferrum Színházi Társulás 9700 Szhely, Ady tér 5.	Ferrum – cseh és ír bemutatók	100
25.	Improvizatív Zeneműhely Egyesület 9700 Szhely, Márton Á. u. 53.	Lamantin Jazz Fesztivál és Tábor 2009	300

TÁMOGATÁS ÖSSZESEN:

3 000

2009. ÉVI MEGYEI TUDOMÁNYOS CÉLÚ ELŐIRÁNYZATRA BENYÚJTOTT PÁLYÁZATOK TÁMOGATÁSA

Ssz.	Pályázó és címe:	Feladat, program:	Támogatás (e. Ft.)
1.	Prof. dr. Tóth Ferenc 9700 Szombathely, Hajdú u. 27/B	Mars Hungaricus in Gallia – kutatás és konferencián részvétel	50
2.	Kortárs Könyvkiadó Kft. 1062 Bp. Bajza u. 18.	Békés Márton: Németh László politikája c. kötet kiadása	100
3.	Dr. Tilcsik György 9700 Szhely, Nagy L. u. 28.	Mogersdorfi Szimpozionon 5 fő részvétele	150
4.	NYME SEK Európa-tanulm. Tanszék 9700 Szhely, Berzsenyi tér 2.	Társadalomkritika konferencia rendezése	50
5.	MNMI Lendva 9220 Lendva, Fő u. 124. Szlovénia	Muratáj egy számának támogatása	200
6.	Pallósiné dr. Toldi Márta 9700 Szhely, Vályi P. u. 17.	Regiszer Berzsenyi D. írói levelezéséhez	150
8.	Temetkezési Vállalkozók Dunántúli Egyesülete 9700 Szhely, Jáki út.	I. világháború emlékezete c. kötet kiadása	150
9.	Kocsis Tibor mk. őrnagy 9700 Szhely, Szabadka u. 3.	M.kir.Szombathelyi II. Csendőrkörület története	100
10.	Szinetár Csaba 9700 Szhely NYME SEK Károlyi G. tér 4.	Részvétel a 25. Európai Arachnológiai Konferencián	50
11.	Dr. Fűzfa Balázs 9700 Szhely, Szegedy Györgyné u. 4.	Nemzetközi Ottlik-konferencia rendezése	100
12.	Dr. Gyurácz Ferenc 9747 Vasszilvágy, Rákóczi u. 64.	Pete György tanulmánykötetének kiadása	200
14.	NYME SEK. Szláv Filológiai Int. Dr. Zádorovich Bernadett 9700 Szhely, Berzsenyi tér 2.	Tanulmányok a magyarországi gradistyei horvátokról – kétnyelvű kötet kiadása	150
16.	Huszármúzeum Baráti Kör 9600 Sárvár, Várkerület 1.	Emlékezzünk a Nádasdy családról – műtárgy és kiállítás	50
18.	Bartók Fesztivál Barátainak Köre 9700 Szhely, Károlyi G. tér 4.	Bartók a múltban és a jövőben – Vasi Szemle tematikus száma	100
19.	Dr. Vig Károly 9700 Szhely, Rohonci u. 39. IX/27.	Nyugat-Magyarország ormányosbogárraklatú faunája c. kötet	100
20.	Nádasdy Lajos 9500 Celldömök, Kodály u. 5/c I. 3.	A dömölki apátság története c. könyv	100
21.	Dr. habil Vig Károly 9700 Szhely, Kisfaludy S. u. 9.	Vas Megyei Múzeumok Értesítője jubileumi kötet	200

TÁMOGATÁS ÖSSZESEN:

2 000

Zenés utazás

A Savaria Szimfonikus Zenekar méltatásakor sokszor elhangzik, hogy európai híru és színvonalú együttesről van szó. Erre igazi bizonyíték a szimfonikusok 2009. augusztus 9-13. közötti olaszországi vendégszereplése, melynek tanúi lehetnek a megyei önkormányzat vezetői is.

Az út első állomása Salerno, Márai Sándor önkéntes száműzetésének szomorú, előkelő városa, ahonnan meredek hegyi úton, szinte égi magasságokba tartva jutottunk Ravellóba, a napfelkeltét köszöntő koncert mesés színhelyére.

A tengerbe nyúló színpadon azt a harmóniát sikerült megteremteniük muzikusainknak, amely az ezer fős közönséget képes volt egy lépéssel közelebb vinni emberlétük lényegéhez.

Diszletként a hegyoldalban függő kert ezernyi színe és illata, az elemek összhangzata szolgált.

A következő fellépés városa a Garda-tó partján tündöklő Manerba volt. Sportcentrumában évente megrendezik azt a rangos zenei fesztivált, amely helyiek és ott üdülők sokaságát vonzza a muzsika búvkörébe.

Ravellóban a természet transzcendensbe hajló fenségét emelte ki a szinte aláfestésként hangzó zene, Manerbában a zenekar emelkedett az éteri szépség magasságába.

Brahms és Kodály magyar motívumai értő fülekre találtak a közönség körében, s a végeérhetetlen taps bizonyította, hogy van keresnivalónk Európa zenei életében.

Ravellóban jó volt embernek lenni, Manerbában ehhez a „magyarnak lenni büszke gyönyörűség” érzése is társulhatott.

Köszönet érte a szombathelyi szimfonikusoknak.

Kapiller Sarolta

A megyei közgyűlés kitüntetései

Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc ünnepe alkalmából a megyei közgyűlés döntött a kitüntető díjainak adományozásáról. A magas elismerő díjakban a következő személyek részesültek:

„Vas Megye Batthyány-Strattmann László Díja”: Poór László, a Magyar Vöröskereszt Vas Megyei Szervezetének megyei igazgatója

„Lóránt Gyula Díj”: Szarka Zoltán olimpiai bajnok labdarúgó

„Batthyány Lajos – Vas Megyéért Életmű Díj”: Dr. Széll Kálmán Phd. sebész, aneszteziológus, a Markusovszky kórház nyugalmazott osztályvezető főorvosa, címzetes egyetemi docens, író, közéleti személyiség

„Jurisics Miklós Díj”: Krug Gusztáv, a Vas Megyei Polgárör Szervezetek Szövetsége elnöke

„Vas Megye Berzsenyi Dániel Díja”: Lesenyi Márta szobrászművész

Köszönjük a kitüntetetteknek meggyéért végzett, a szakmai hivatásukban kiváló eredményeket elért munkájukat! Kívánunk számukra további tevékenységükhöz, a közösségünk javát szolgáló munkájukhoz sok sikert és egyéni életükben jó egészséget, családi boldogságot!

Kutszegi István

„Széll Kálmán Díj”: Dr. Tóth József, a volt megyei tanács nyugalmazott osztályvezető-helyettese, főtanácsos

Lapunk korábbi számai letölthetők a

www.vasmege.hu

oldalról.

A minőség jegyében Vas megyében is

Két Vas megyei vállalkozás is Magyar Termék Nagydíjban részesült a 2009. évi kiírásban. A vaskeresztesi székhelyű MAM Hungária Kft. első ízben kapta meg a rangos elismerést. Az eredményeket közzétevő honlapon (www.termeknagydij.hu) így méltatják a MAM cumisüveg termékcsaládot: „Kellems külső megjelenésű, igényes formavilágú termékek. Vegyi, fizikai tulajdonságaik jobbakként a legismertebb világmárkáknál is. A gyártás messzemenő higiénája, a tu-

melte ki a Magyar Termék Nagydíjat. Esztergályos Jenő ügyvezető igazgató elmondta, hogy különös jelentőségűnek tekinti ezt a harmadszor elnyert díjat is, hisz így lett teljes az általános iskolai paletta elismertsége, mivel a korábbi években az alsó tagozatos és iskola-előkészítő, valamint a digitális tananyagokat ismerték el a bírálók. A díjátadó azért tartogatott meglepetést is az Apáczai Kiadó számára, hisz a termék díjazása mellett elnyerte a Dr. Huszay Gábor Gazdaságért Nívódíjat

datos átgondolt tervezés, körültekintés következtében a cumisüvegek nemcsak jól használhatók, de rendkívül biztonságosak is.”

A Magyar Termék Nagydíjak 11 éves történetében nem sokszor fordult elő, hogy valamely cég háromszor is, ráadásul egymást követő években megkapja az elismerést. Ez idén a celldömölki székhelyű Apáczai Kiadónak sikerült, 2009-ben a felső tagozatos tankönyvcsaláddal érde-

is, mely a cég kollektívájának szóló elismerés. Esztergályos Jenő elmondta még, örömmel látja, hogy munkatársai is örülnek a sikernek, megfelelő szinten értékelik, és magukénak is tekintik az elért eredményt. A kiadó természetesen nem hagy fel a fejlesztésekkel, készülnek az új taneszközök és tankönyvek, hogy minél jobban ki tudják szolgálni az iskolákat és a tanulókat, tanárokat.

■ A Vas Megyei Közgyűlés 2009. május 29-i ülésén megtárgyalta dr. Németh István, a Bükki Gyógyfürdő Zrt. elnök-vezérigazgatójának, a Nemzeti Turisztikai Bizottság tagjának a gyógy-, és egészségturizmus megyei lehetőségeiről szóló előterjesztését. A beszámolóból kiderült, hogy az egészségturizmus megyénk gazdaságának sikerágazata, amely még igen jelentős tartalékokkal rendelkezik. Európai hírű a bükki és a rábasömjéni gyógyvíz, mely adottságokra épülve – a Széchenyi-terv támogatásának aktív felhasználásával – az utóbbi években példaeértékű fejlesztések indultak el megyénkben. 2007-ben Bük a vendégéjszakák alapján a belföldi turizmusban a 9., a külföldiek vonatkozásában a 3., összesen az 5. legkedveltebb magyarországi város volt, míg Sárvár a külföldiek esetében a 10. legnépszerűbb célpont volt. Megfigyelhető, hogy a belföldi, továbbá a cseh, szlovák és a lengyel vendégek száma jelentős mértékben megnövekedett. A Nyugat-Dunántúl, mint biztonságos turisztikai desztináció, felértékelődött és ez várhatóan folytatódik. A kedvező trendek felismeréséhez és megragadásához feltétlenül szükséges a tudatos, összehangolt fürdőfejlesztésen alapuló termékfejlesztés, a jó marketingmunka, valamint a kiválóan felkészült humán erőforrás, hiszen megyénk turizmusának legperspektivikusabb ága a termál- és gyógyfürdők szolgáltatásaira épülő egészségturizmus. A jövőbeni esélyek reális felmérése érdekében részletes analízis készült, amely bemutatta Vas megye egészségturisztikai lehetőségeinek erősségeit, gyengeségeit, a lehetőségeket és a veszélyeket.

Véppel bővült városaink sora

122 ÉV UTÁN KAPTA VISSZA VÁROSI RANGJÁT A VASI TELEPÜLÉS

Tizenkettőre bővült Véppel a Vas megyei városok száma. Sólyom László köztársasági elnök ezúttal 22 településnek – köztük a vépi önkormányzatnak – adományozta július 1-jével a városi rangot.

Nem újkeletű Vép számára a megtisztelő cím, hiszen korábban közel 700 évig, pontosan 1887-ig élt mezővárosként. Ez idáig – mintegy 3600 lakosával – megyénk legnagyobb lélekszámú nagyközségének számított, ennek ellenére az itt élők régóta vágytak a városi rang megszerzésére.

A köztársasági elnök díszoklevélét és a város kulcsát augusztus végén ünnepség keretében vehette át Varga Gyula polgármester. XVI. Benedek pápa apostoli áldását küldte el, Kovács Ferenc, a Vas Megyei Közgyűlés elnökeként pedig a me-

gye zászlajának átadásával üdvözölte a legfiatalabb várost.

A városavató ünnepségen több kitüntetést is átadtak, köztük a város első díszpolgári címét is, amit Takács Ernőnek, a település egykori tanácselnökének, majd polgármesterének ítélte oda a helyi képviselő-testület.

A vépiek abban bíznak, hogy a falu várossá nyilvánításával több uniós és hazai pályázati lehetőség nyílik meg az önkormányzat előtt, így a település még gyorsabban és látványosabban fog tud fejlődni a következő években. A tervek között szerepel a többi közt a polgármesteri hivatal bővítése és a főtér átalakítása is az új városi ranghoz illően.

T. Á.

Újabb kilenc települést csatornáztak

3,4 milliárd forintból valósult meg Csempeszkopács, Gyanógeregye, Ikervár, Meggyeskovácsi, Nemeskolda, Rum, Sorkikápolna, Sorkifalud, és Zsenye csatornázása. A 9 településen a beruházás 2007 tavaszán indult el, 2008 második felében pedig megkezdődött a próbaüzem. A csatornázáshoz a falvak 1,4 milliárd forint címzett támogatást kaptak, további 840 millió forintot céltámogatásból, 35 millió fo-

rintot TRFC pályázaton, és 20 millió forintot CÉDE-pályázaton nyertek. Az érintett önkormányzatoknak a projekt megvalósításához 1,1 milliárd forint saját erőt kellett előteremteniük, amit 10 évre szóló lakástakarékpénztárral kombinált kedvező kamatozású hitelfelvétellel oldottak meg.

A 9 településen az összes, vagyis mind a 2300 ingatlanhoz elkészült a bekötővezeték, ez idáig a la-

kosság 80 százaléka csatlakozott a rendszerhez, amit január óta a Vasivíz Zrt. üzemeltet.

Az új szennyvízrendszert szeptember végén ünnepélyes keretek közt avatta fel Kiss Péter társadalompolitikai miniszter, Kovács Ferenc, a térség választott országgyűlési képviselője, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke, és Szabó Lajos országgyűlési képviselő.

A fonállal festeni

NAGY JUDIT MUNKÁCSY-DÍJAS TEXTILMŰVÉSZ VALLOMÁSA

„1980-ban a szombathelyi textilbiennálén megállított egy Nagy Judit szötte gobelin, rajta két szó: 'szövés = életmód'. A lakonikus kijelentés hatását még csak fokozta, hogy ez az ars poetica egy gyűrött, vonalas noteszlapról volt olvasható, amit ráadásul a művész egy gombostűvel tűzött a falra – még az árnyéka is látszott –, mindez, ismétlem, gobelinben elbeszélve, ennek az ünnepélyes műfajnak parlagias ellentéteként.” – így kezdi az alkotót bemutató írását Frank János Nagy Judit kézbesimuló katalógusában.

A 2009. évi Textil Triennálé ünnepélyes képtári megnyitóján ő nyerte el az Oktatási és Kulturális Minisztérium által adományozott fődíjat, a nemzetközi művészeti segrszemle történetében immár második alkalommal ítélték neki ezt az elismerést a szakavatott zsűri tagjai.

„Dömsödön, a Duna mellett születtem, egy átlagos kiskunsági faluban, ahol a Duna érintetlen volt, kis szigeteket zárt közre a víz. A falu határában mocsarak voltak nád- és sáserdőkkel. A mocsáron túl meg már a nagy szikesek, ahol tényleg volt délibáb.

Édesapám agronómus volt. Anya a háztartással és a gyerekekkel törődött. Édesanyám ráadásul nagy horgász volt. Hajnalonként fölpackolt bennünket gyerekeket, lebicikliztünk a Dunára, bedobta a horgokat, közben kimosta a ruhákat is – mire megszáradtak indultunk hazafelé.

Tizenégy éves koromig éltem Dömsödön. Utána négy évig a Gellérthegyen, a Képző- és Iparművészeti Gimnázium kollégiumában laktam Budapesten, miután felvettek a textil szakra. Nagy léptékváltás volt ez – Dömsöd és Budapest, ég és föld, bicikli és lovaskocsi helyett villamos és telefon. A falusi út helyett minden nap gyalog átmenni a Szabadság hídon – ajándék.”

„A textilszakma alapjait itt tanultam meg – a textilnyomást, a textílfestést, szövést – a gobelinszövést a legvégén, negyedikben tanították, ez volt a legnehezebb. Vonzott a gobelinművészet kettős arca: finom, meseszerű, színes dolgokat szőni, nagyon nehéz rafinált technikával, sok-sok fizikai munkával, aprólékos-sággal. A találkozásom ezzel a műfajjal úgy érzem sorsszerű volt, a földműves vérem a manualitást szerette meg benne, a polgári részem pedig a megfoghatatlan szépséget! Szerencsés voltam, azonnal felvettek az Iparművészeti Főiskolára, ide már a textil tanszék gobelin szakára

jelentkeztem. A főiskola a szabadságot jelentette. Minden eszközt, fonalat használhattunk. Végre beszabadulhattam a gobelinszövés birodalmába!”

„1980-ban a szombathelyi biennálé témája az volt, hogy mit jelent ma a gobelinművészet, van-e még létjogosultsága, vagy már teljesen anakronisztikus ez a műfaj? – akkor én megszöttem a 'SZÖVÉS = ÉLETMÓD' című munkámat. Ugyanis nekem ez

a legfontosabb! Ezt nem gondoltam ki előre, valahogy magától eldőlt. Nem is mondhatom, hogy példaképeim lettek volna, vagy lennének. 18 éves koromtól biztos voltam abban, hogy egész életemben ezt kell csinálnom, ehhez értek, máshoz nem. Több, mint 30 éve szövök. Minden nap boldog vagyok, ha odaülhetek a szövőszék mellé, bogarászhatok a színes fonalak között. Sokszor egy gyönyörű fényű vagy színű fonal miatt tervezek meg egy munkát. Sokat tudok már erről a bonyolult technikáról, a folyamatos munka megtanított rá. Így minden gobelinemet úgy rajzolom meg, hogy az szöhető legyen. A gobelinszövés festés a fonalakkal – csak nem látom egyszerre a művet. Mindig csak egy csíkot, téglát téglára, egyszer csak kész a fal – aztán talán elkészül a ház is.”

darab egyforma méretű kárpit lenne, ebből már 5 darab elkészült. Az ötödikre kaptam a Triennálé fődíját. A sorozat 3 színre épül: fehér, vörös, arany. Minden darabon ugyanazok az állatfigurák és növények szerepelnek. A sorozat minden darabja önmagában is egy-egy mű. Rejtett vágyam, hogy 60. születésnapomra elkészül mind a tíz darab, és együtt bemutathatom valahol. Talán Szombathelyen?”

„Szombathely A pályám tulajdonképpen Vas megyében, Szombathelyen indult. 1978-ban, rögtön a diploma után fődíjat kaptam az V. Fal- és Tértextil Biennálén. Akkor 23 éves voltam. Most 55 éves vagyok, és újra Szombathelyen ért az a megtiszteltetés, hogy a III. Textilművészeti Triennálé fődíját megkaphattam. Vas megyében történtek velem

a legfontosabb dolgok: az első önálló kiállításom Kőszegen, a sárvári, a körmenyi, a képtári, az oladi művelődési központi önálló kiállítások. Vas megye nevelt föl. Szombathelyen van Európa legnagyobb kortárs textilgyűjteménye. Olyan jó, hogy egyre több fiatal művész szerepel a Triennálén, a külföldi résztvevők pedig személyesen is eljönnek a megnyitóra”

„Szerencsés vagyok, hogy azt csinálhatom, amit igazán szeretek. A hátam fáj, a szemem romlik – nem baj. Talán pár embernek mégis örömet szerzek.”

**Lejegyezte:
Kutszegi István**

Kiss Pál emlékére

(1946–2009)

Szeptember 7-én Kiss Pálnak, a Vas Megyei Önkormányzat Gyermeke-, Ifjúsági- és Családi Üdülőközpontja igazgatójának küzdelmes földi élete véget ért.

1946. április 25-én született Bocföldén. Szülőfalujában nevelkedett, iskoláit Zalaegerszegen végezte. Munkahelyén, a Zrínyi Gimnáziumban figyeltek fel jó szervezőképességére, így került Balatonberénybe, az akkor megnyitott, a Zala Megyei Tanács fenntartásában működő Gyermeke-üdülőbe üdülővezetőnek.

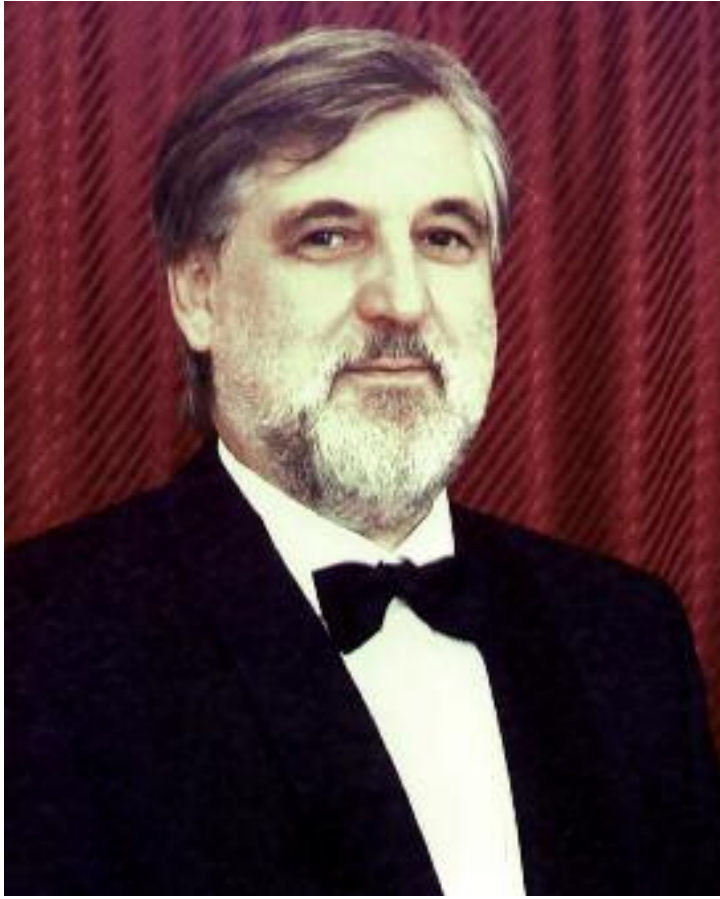
Vas Megye Tanácsa 1984-ben nevezte ki a Vas Megyei Ifjúsági és Gyermeke-üdülő vezetőjévé. Így vált zalaiból vasivá Somogy megyében.

Az elmúlt 25 évben életcéljának tekintette az üdülő megtartását és fejlesztését. Hitvallása szerint az eredményes tevékenységhez jó szakmai munka, kiváló csapatszellem, hozzáértő tanári szerepvállalás, vidám gyereksereg és politikai támogatás kell. Az üdülővezetésben a szakmaiságot ő biztosította, és ő alakította azt a csapatszellemet, amely minden nyáron vidám gyereksereget vonzott a berényi üdülőbe. Lelkesedése, kitartása a szűkös időkben is meggyőzte a politikusokat, hogy a megye javára válik az üdülő megtartása. Az elmúlt 25 év tapasztalata feljogosította az üdülő vezetőjét arra, hogy egyik utolsó interjújában megfogalmazza: a Balaton, az üdülés olyan érték, amely minden korban és rendszerben állandó. Az örök vasivá válást hangsúlyozza, hogy Vas Megye Önkormányzata és Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata az eltávozott Kiss Pált saját halottjának tekinti.

Isten veled Pali bácsi, emléked áldott legyen!

Kovács Ferenc
a Vas Megyei Közgyűlés elnöke

Németh Istvántól búcsúzó

Nem lehetne tisztelnem nekrológót írni az Ő emlékére. Nem ismerem igazán életútját, így életerős ifjabb kori alkotóveit, és nem kérkedhetek személyes barátságával sem.

És mégis; megrendített és ugyanakkor felemelt életének utolsó, sorszáro időszak – nem a súlyos betegség ténye és talán nem is halála. Hanem sokkal inkább a közte lévő röpke időszak, az általa megélt átváltozás és az általa felmutatott emberi minőség maga. Nagyon nehéz jellemezni szenvedő embertársunkat az utolsó beavatása felé vezető úton, de azt bizony állíthatom, hogy István mellé a fájdalom, a kétségbeesés, a düh gyötrelmén túl, a távolba tekintő nyugalom, a szerető bölcsesség és a dacot elhagyó, fiatalos fricskát hányó alkotóvágy is úttársul szegődött. Sőt olykor még az indokolatlannak tűnő derű is.

Ahhoz a generációhoz tartozott, akik számára az építészeti már nem rang, cím vagy hivatal, de még nem is pusztán megélhetés, tetszetős foglalkozás; hanem sokkal inkább életforma, magatartás és így együtt: elhivatottság. A pályatársaknak példaképe volt Ő már életében is. A jövő generációja – attól tartok – felismerni sem lesz képes géniuszát, de hátrahagyott műveinek sora, mint új élet elvetett magja, tovább él.

Betegsége elmélyülésekor látott hozzá utolsó munkájához. A Vas megye templomairól évtizedek alatt összegyűjtött ismereteinek közreadá-

sa volt a célja. Nagyon szerette volna, ha elegendő ideje marad erre az összefoglaló műre, nem akarta magával vinni a tudást. Beszélgetéseink alapján kötelességem kimondani: nem emlékművet szánva magának és nem is a betegség kínját feledtetendő vetette bele magát az alkotó munkába. A betegségtől lopott órákban EGO-jának minden erejét GEO-jának, azaz szülőföldjének és közösségének szolgálatába állította. Önzetlen szeretettel, minden pátoz nélkül – egyszerűen csak átadni akart, adni szeretett volna.

...

Hónapok óta nem beszéltem vele. Segítségét nem kért, zavarni én nem akartam. Tudtam, éreztem, hogy miközben a kór vérszesen fogyasztja földi életét, pártatlan úton jár, mely az élet titkának megértéséhez vezethet. Érthetően nem volt már szüksége lassan-kapkodva megérkező elismerésekre, kitüntetésekre sem. Levette rangot, címet, hivatást, szerettei síró öleléséből kiszakadva, Emberként a Fénybe lépett.

És most végül, miként a címben, azonképpen itt e sorok végén is: búcsúzó.

Nyugodj békében, István, szeretetünk és hálánk kíséreljen utadon!

Ráplai Pál tollából
Szombathelyen,
2009. június 10-én

„Az a három év például”

IRODALMI TÁBOROK KŐSZEGEN

Az Életünk Szerkesztősége a Petőfi Irodalmi Múzeum támogatásával 2009. július 27. és 31., valamint augusztus 3. és 8. között olvasótáborokat szervezett Kőszegen, a Sgraffitos házban az Iskola a határon megjelenésének 50. évfordulója alkalmából. Az első héten kőszegi és szombathelyi középiskolások, a második héten egy váci középiskola tanulói vettek részt a programon. A táborban előadások, beszélgetések, kirándulások során ismerkedhettek a fiatalok a regény világával, a kortárs irodalommal, illetve Kőszeg és térsége kultúrtörténeti emlékeivel.

Az előadásokat, műhelymunkafoglalkozásokat Alexa Károly, dr. Fűzfa Balázs, Söptei Imre és dr. Bokányi Péter tartották, mindkét táborban vezetett foglalkozást Zalán Tibor költő, s az első hét záróeseményeként vendégül látták egy beszélgetésre Beck Zoltán irodalomtörténészt, a 30Y együttes énekesét is. A programban a határ tényleges átlépése is szerepelt: Máriafalvára (Ma-

riasdorf) utaztak a táborozók, ahol meglátogatták Alfons Jestl plébánost, a neves osztrák költőt.

A táborok célja az volt, hogy a résztvevők az olvasás és az előadások, műhelymunkák révén elmélyedhessenek Ottlik Géza regényeinek világában, illetve benyomásokat szerezzenek a közelmúlt irodalmi életéről és a kortárs magyar irodalomról; s főleg az, hogy ott, a regény helyszínén megmerítkezhesse az Iskola a határon csodájában. Hogy miben áll ez a csoda? A szavakká nem fogalmazható, elkalandozó gondolatokban, a rejtélyesen felidéződő illatokban és hangulatokban – az egykori katonaiskolai park ősfáinak félhomályában, a futópályák salakjában, az iskolaépület szigorú csöndjében; az emlékekben, amik az egykori katonaiskolai növendék, Ottlik Géza számára az emberi létezés modelljét jelentették. Az Iskola parkjában szinte áll az idő. A kórházépület, ahol Medve a megnyugvást megtalálta, a futball-

pályák, ahol Merényiék esténként játszottak, a futópálya, a mindennapos edzés-boldogság helyszíne; a fák, a patak – minden megvan, az is, ami fizikai valóságában esetleg nincs is már jelen. Tulp tanár anatómiáját akkor is látjuk a lépcsőfordulóban, ha az már rég nincs a falon, a Koller-kapu, bár lebontották, helye még mindig felkereshető – s itt vannak mindannyian: Medve, Bébé, Szeredy, Czákó Pali és a lányos Tóth Tibor a magas gallérú zubbonyban, a szokatlan hosszúnadrágban feszengve, kísérik tekintetükkel a látogatót.

Mindez együtt (és sok minden más) az Iskola a határon csodája, amely a maga teljességében meg és kiismerhetetlen; az olvasótábor szervezői bíznak abban, hogy a kétszer egy hét segített abban, hogy valami megvilan hasson a teljességből, s abban, hogy a 2009-es Ottlik-táborok egyben újjáéledését is jelentik az olvasótábori hagyományoknak, vagyis, hogy a kőszegi Sgraffitos ház az elkövetkezendő években is otthont adhat irodalmi táboroknak.

bp

Nagyon komoly játékok

TÖRTÉNELMI FESZTIVÁLOK VAS MEGYE VÁROSAIBAN

A történet adott – írja egyhelyütt Hamvas Béla – a mindenkori jelen idő emberétől független létező – a történelem kreatúra, a jelen embere írja és hozza létre: válogat a történetből. Amikor Vas megye négy városa, Szombathely, Kőszeg, Sárvár és Szentgotthárd életre hívta a maga történelmi rendezvényét, választott tehát: a múltból, a történetből, hogy ennek segítségével építse önmagát, írhasa saját történelmét.

Az impozáns statisztikai adatokat böngészve hihetnénk, e rendezvények elsősorban turisztikai attrakciók, vagyis az elmúlt években egyre

gyarapodó történelmi karneválok, felvonulások, játékok az idegenforgalmat szolgálják. Kétségkívül igaz ez is, hiszen az adatok mutatják, turisták ezrei időzítik nyaralásukat úgy, hogy az a Savaria Karnevál vagy éppen a Kőszegi Ostromnapok idejére essen. De mégis hisszük, azért sokkal többről van szó, mint pusztán turisztikai vonzerőkről. A városi létezés, a polgári létezés ünnepei a történelmi fesztiválok: a résztvevő városi polgárok a játékon keresztül tesznek hitet városuk és történelmük mellett. De e magasztos gesztus nem gyanús pátozzal terhelt cselekvésekben és

mondatokban nyilvánul meg, hanem valami sokkal komolyabban: a játékban. Igazán jól az játszik, aki tökéletesen alárendeli magát a szabályoknak, aki ki tud lépni a hétköznapijából, s át tudja engedni magát a szerepnek, a játéknak. A vasi városok történelmi játékaival/fesztiváljainak talán leginkább ebben rejlik a varázsa: abban, ahogy a települések valóban kiszakadnak az időből néhány napra, s ahogy a települések polgárai a játékot/szerepet komolyan véve szolgálják a várost, a közösséget.

Hiszen közösségi produktum a történelmi játék, a közösség szervezi, a közösség működik benne, s „haszná” is a közösségé, a szombathelyi, a kőszegi, a sárvári, a szentgotthárdi. S a közösséget alkotó városi polgár, aki tudja, hogy része valami erősnek, szépnek és felemelőnek: a városnak, a történelemnek. S talán ez az, ami vonzóvá teszi e rendezvényeket a turista számára is: az, hogy működő, cselekvő közösséget láthat, amelynek nagyon komoly játékában feloldódnak a mindennapok, s amely, miközben kilép a játék során a valódi időből, az időtlenbe, az örökbe játssza magát; s úgy ünnepli a múltat és a jelent, hogy az a kívülálló számára is ünneppé válik.

bp

Visegrádi országok fóruma Bükfürdőn

A Visegrádi Országok Régióinak hatodik fórumán a „Természeti és épített örökségek védelme a turizmus jegyében” szerepelt témaként. A június derekán megrendezett fórum a megjelentek számára igazi

képzletbeli utazást ígért hazánk, Csehország, Lengyelország és Szlovákia vidékein. Az előadás-sorozat keretében a többi közt Jász-Nagykun-Szolnok, Zala, Békés, Pest és Csongrád megye turisztikai látványosságai

mellett az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóságát, valamint a Tatabányai Bányászati Múzeumot és Skanzen-t is megismerhettük. Vas megye jó házigazdaként – az alkalmat kihasználva – természetesen egyéb turisztikai látványosságaiából is adott ízelítőt. Így a fórum résztvevői a bükfürdői helyszín mellett Kőszegre és az Írótkőre kirándultak.

A fórum zárásaként a jelenlévők elfogadták a témában alkotott nyilatkozatokat, melynek legfőbb gondolata, hogy az elődeinktől örökölt természeti és épített környezeti egységek alakítása, fejlesztése, azok megőrzése, védelme nemcsak közös érdekünk, hanem egyben kötelezettségünk is a jövő generációjának érdekében.

A konferencián a megyék, vajdaságok, régiók természeti-táji szépségeit és történelmi emlékhelyeit látva felvetődött egy munkacsoport létrehozásának ötlete is, mely előkészít egy közös turisztikai desztinációt. A csoport megszervezésével Majthényi Lászlót, a Vas Megyei Közgyűlés alelnökét bízták meg. A visegrádi négyek a következő, hetedik fórum helyszínül Nagyszombatot jelölték meg.

T. Á.

Polgármesterek főzőversenye

Több mint ötven étellel neveztek a Szajki-tavaknál tizedik alkalommal megszervezett Polgármesterek főzőversenyére. Egytálételek, levesek és grillek kategóriában indulhattak a települések csapatai. A hagyományosan július derekán rendezett megmérettetésre a vasi önkormányzatok mellett Zala megyéből, sőt még az Alföldről is érkeztek.

Az étteremigazgatókból és konyhaséfékből összeállt zsűri vé-

gül leves kategóriában – nem kis örömünkre – a Vas Megyei Önkormányzat palóclevesét ítélte a legjobbnak. Egytálételek közül a csehiek sztrapacska, magyaros gyros és chilis babja vitte el a legjobbnak járó díjat, míg a grillek kategóriában a Somlyó környéki Önkormányzatok Szövetségének csapatát kiáltották ki győztesnek.

Vasi Megyekép fotópályázat

A Vas Megyei Közgyűlés Turisztikai és Sport Bizottsága „Vasi Megyekép” címmel ismét megyei fotópályázatot hirdet.

A pályázat célja: Vas megye nevezetes és kevésbé ismert természeti, kulturális, vagy épített örökségeinek, a vasi táj, települések és a vidék, valamint az itt élő emberek bemutatása. A pályázaton életkori és foglalkozási megkötés nélkül részt vehet bárki.

A pályázat technikai feltételei:

1. A pályázatra digitális technikával készült felvételek nevezhetők
2. A képek rövidebb oldala legalább 1500 pixel nagyságú legyen, JPG az ajánlott formátum.
3. A képeket kísérőlistával kérjük beküldeni. A lista tartalmazza a kép címét, a felvétel helyét, idejét, a szerző nevét, címét, telefonszámát és e-mail címét.
4. A képeket cd-re írva kérjük leadni.
5. Nevezési díj nincs!
6. A pályázat kiírója fenntartja magának a pályázatra elfogadott képek közlési jogát a megye valamennyi kiadványában.
7. A pályázatra benyújtott alkotásokat megyénkben tevékenykedő, fotóművészekből és fotóriporterekből álló háromtagú zsűri rangsorolja. Kiíró a díjazásra bruttó kétszázézer forint díjalapot biztosít.
8. A kiválasztott képekből a Vas Megyei Közgyűlés kiállítást szervez.

PÁLYÁZATI NAPTÁR:

Beküldési határidő: 2009. november 1.

Zsűrizés időpontja: 2009. december 1.

Díjátadás: a decemberi közgyűlésen

BEKÜLDÉSI CÍM: 9700 Szombathely, Berzsényi D. tér 1. Megyeháza, Művelődési és Sport Titkárság, Minden, a pályázattal kapcsolatos kérdésre választ kaphatnak a 94/515-756-os telefonszámon Dankó Ilonától.

■ A megyei közgyűlés Kőszeg részére a „Vas Megye Biztonságos Városa”, míg Ispánk részére a „Vas Megye Biztonságos Községe” címet adományozta a 2008. évben meghirdetett pályázati felhívás alapján. Az előbbi címhez 500 ezer, míg az utóbbihoz 200 ezer Ft jutalmat biztosított. Kőszegen támogatandó célnak ítélték, hogy az elmúlt években nagy változáson átesett Fő teret kamerarendszer kiépítésével és működtetésével tegyék biztonságosabbá. Ispánk esetében értékelte a közgyűlés, hogy a polgárok munkájának és a lakossági összetartásnak, valamint az elkészült bűnmegelőzési programnak köszönhetően személy elleni erőszakos cselekményre még nem volt példa a községben és a két közintézmény sérelmére sem követtek el betörést.

■ A Vas Megyei Közgyűlés 2009. szeptember 25-i ülésén csatlakozott ahhoz a Békés megyei kezdeményezéshez, amely a nemzeti agrártámogatások keretének csökkentése ellen született meg, s kérte a Magyar Köztársaság Kormányát, hogy a magyar mezőgazdaság támogatási forrásait csökkentő intézkedését vonja vissza.

„A múltból próbálok ösztönösen és tudatosan őrizni valamit”

BESZÉLGETÉS NÉMETH GYULÁVAL, A NÉPMŰVÉSZET MESTERÉVEL

Sokan örültünk a híreknek, mely arról szólt, hogy Németh Gyula faragó a Népművészet Mestere címet nyerte el. Ő az az alkotó, aki sosem bizonygatja fontosságát, csak szerényen, csendben dolgozik. Művei beszélnek helyette. Most azonban őt magát is sikerült megszólaltatni.

– *Más lesz, lett az életviteled a megtisztelő címtől, vagy csak jóleső*

nére, hogy visszahúzó, csendes ember vagy, aki soha nem tüntet a művészetével. Mégis értékelnek, szeretnek. Mit érzel te ebből?

– Életem nagy részét a műhelybe húzóda töltöttem, és az a csend az én igazi világom. Az a nehezebb, ha onnan ki kell lépni, megmutatni azt, amit produkáltam, és magamat is. Az állításod egyébként igaz, mert mi-

zöm, ahogy. Kalapban járok, télen néha csizmában, de azt látom, hogy akikkel beszélgetek, azok különnek, talán csodabogárnak tartanak, de semmiképpen se bolondnak. Ez kiderül abból, ahogy szólok hozzá.

– *Térjünk egy kicsit rá a konkrét munkákra! Amikor dolgozol, díszítesz valamit, akkor milyen motívumokat alkalmazol?*

– Tudatosan választok. Mikor Velemben Péterfy László szobrászművész megtanította nekünk, hogy mi az a turistáknak való népművészet és mi az, ami használati tárgy és bármikor kézbe vehető, látszódon rajta az élet. Én ezen az alapon nyúlok egy bútordarabhoz, ajándéktárgyhoz. A díszítvényeket először másoktól vettem, örültem, hogy tudom csinálni őket, ráállt a kezem. Velemben tanultam azt is, hogy ezek jelek, és a magyar szellemiségben, hitvilágban gyökereznek. Bár most már keresztényként gondolkodva az ősi pogány hitvilág szimbólumai távoliak már, csak díszítvényként fogadom el és használom őket. Igyekszem inkább a kereszténységet hordozó jeleket, jelképeket is belevinni, mert azokat tartom igaznak, hitelesnek. A motívumot persze igazítom a tárgyhoz, hogy illő legyen, és megfelelő nagyságú, léptékű, formájú.

– *Mikortól számítod az egyéni formanyelved kialakulását?*

– Nem tudok határozott dátumot megadni. Mikor az ifjú mester címet pályáztam, akkor még tele voltam az ősi jelképekkel, s így volt ez akkor is, mikor a nyolcvanas években a honfoglalás kori íjjal foglalkoztam. Mikor azonban a gyermekeink megszülettek, akkor az evangélikus egyházköztségben másként kezdtünk gondolkodni. Mélyült a gondolkodásunk, kezdtük komolyan venni a hitet. Ekkor egy olyan helyzetbe kerültem, hogy nem tudtam faragni egy darabig. Rádöbentem, hogy a pogány jelképek hamis sugallatból, lelkiségből származnak. Nem tudtam mit csináljak, és talán volt néhány év, amikor nem is díszítettem, csak készítettem a tárgyakat, nagyon leegyszerűsödtek a dolgaim. Aztán fokozatosan elkezdtem gondolkodni, és nálam bölcsőbb embereket megkérdezni, hogy is legyen ez a dolog. Többen azt mondták, hogy a régi jelképeket nem kell megtagadni, mert az történelem, az a múltunk. Át kell lényegíteni, hogy abból lett a mi kereszténységünk, abból a lelkiségből. Használjuk őket, s egyben utaljunk,

hogy abból lett a mi keresztény világunk. Attól fogva úgy feloldódott a zavaró érzés, nyugodt lélekkel használom. Mondhatjuk, hogy a rozetta motívum jelkép, ami az ősvilágban a Napisten jelképe volt. De ha én azt mondom, hogy a fény olyan, mint Krisztus, fényt, világosságot, életet ad, akkor nyugodtan használhatom, mint Krisztusi jelképet akár. Az értelmezés, és a lelkiség a lényeg!

– *Milyen munkát, tárgyat tudnál felsorolni, ami különösen közel áll, állt a szívedhez?*

– Ez idővel változott bennem. Az elsők voltak a pásztormunkák. Azoknak az apró mives, gondos, gyönyörű megmunkálása, egy szál bicskával, vagy egy-két vésővel. Ezek ragadtak meg legelőször. Azért is, mert az én öregapám is pásztorkodott egy időben és sokat mesélt a faragó, a betyárokkal pajtáskodó pásztorokról. Ezután a velemi műhelyben láttam a bútorokat készítő idős faragó társakat. Láttam az alaposágot, a gondosságot, azt, ahogy az emberhez méretezték. Ekkor tisztelni kezdtem az asztalosmesterséget, amelyik ismeri a fák tulajdonságait,

tudja melyik mire való, hogy kell kiválasztani a megfelelő darabokat. Ezt követően egy időben a bútort volt, ami nagyon megragadott. Nemrég egy alapítvány kérésére Bibliát népszerűsítő domborműveket faragtam, amiknek a folytatására jelenleg is biztatnak. Ez egy vándorkiállítás része, ahol más alkotókkal, műveivel együtt a Bibliát próbálják közel hozni az emberekhez. Ez az, ami most nagyon izgat, hisz önmagam is kipróbálok a feladattal való megbirkózás során.

– *Hadd legyen egy prózái, de biztos sokakat érdeklő kérdésed is! Mennyire vagy a ligeti székellykapu felújításával?*

– Jöttek elő rejtett hibák azokon kívül, amik látszottak. Egyharmad részben újra kell csinálni az egészet, mindamelllett, hogy vannak megerősíthető, javítható részek. Szeptember végére szeretném befejezni, hiszen abban állapotunk meg.

Németh Gyulával még sokáig beszélgettünk, tervekről, ötletekről, az emberi lélek mélységeiről. Majd kimentünk a műhelybe, ahol munkához látott. Ahogy elnéztem ténykedését, csendes, nyugodt mozdulatait, csak megerősödtem abban a hitemben, hogy a megtisztelő cím méltó emberre szállt!

Rozmán László

érezként éled meg a történeteket? Inspirál, netán kötelez is?

– Természetes, hogy nagyon is kötelez. Mikor megtudtam, az első pillanat az öröm volt, hisz ez komoly megtiszteltetés. Aztán hamar fölvaltotta a hála, és az, ami azóta is van bennem. A képesség, amivel dolgozhatok, az adatik, és ezért köszönhetem az erőt is, hogy dolgozhatok. Ez segített hozzá a címhez, amit kaptam, másik részben pedig az, amit a velemi alkotótáborok során az öreg faragóktól, művészeti vezetőktől kaptam.

– *Mikor készültem hozzád, sokaknak örömmel újságoltam a hírt. Akivel csak beszéltem, mindenki gratulációját küldte, s úgy éreztem, szeretettel emlegetnek, annak elle-*

kor beszélgetek megrendelőikkel, látogatókkal, meg is lepődök azon, hogy olyan tisztelettel néznek körül, szólok hozzá. Én egy kicsit öskövület vagyok, a múltból próbálok ösztönösen és tudatosan is őrizni valamit, amit én nagyra becülök. Talán ennek van valami hatása. Nagyon becülöm azt a tartást, amit én Dukában, a szülőfalumban láttam. Azok a becsületes parasztemberek, akik tiszta tekintettel néztek, és becsülettel, tisztességgel dolgoztak, a munkájuk eredményének örülve, örölről a hatra jutva. Volt bennük tartás, úgy viselkedtek a másik emberrel, hogy talán több mint én, és ez majd kiderül, ha beszélgetünk. Így tanultam én ezt a szüleimtől, az öregektől, és próbálok én is így viselkedni ma is. Ezért van az, hogy úgy öltö-

MAGYAR NEMZETI BANK

A Magyar Nemzeti Bank 2009. december 31-én bevonja korábbi kibocsátású bankjegyeit, amelyek 2010-től már nem számítanak névértékükön beváltható papírpénznek sem. Szeretnénk minden érintett figyelmét felhívni az esetleges anyagi veszteség elkerülésére érdekében. Tapasztalataink szerint ilyen bankjegyek nagy arányban lehetnek idős embereknek, sokszor például hagyatéki eljárás kapcsán kerülnek elő. Mivel közös érdekünk, hogy senkit ne érjen kár a beválthatósági határidő leteltével, szeretnénk Önöket felkérni a tájékoztatásban való együttműködésre.

Az MNB 1997-ben kezdte meg az akkor új, jelenleg is forgalomban lévő bankjegysorozat címleteinek kibocsátását. A korábbi címletek bevonására akkor került sor, amikor már új sorozatbeli változataik kibocsátásra kerültek, és a készpénzforgalom lebonyolításához elegendő mennyiségben rendelkezésre álltak.

Címlét	Régi bankjegy beváltásának utolsó napja	Régi bankjegy képe
1000 forintos	2009. 12. 31.	
500 forintos	2009. 12. 31.	
5000 forintos	2009. 12. 31.	

JELENLLEG MÉG A FORGALOMBAN KINT LÉVŐ MENNYISÉG

Dátum	5 000 Ft	1 000 Ft	500 Ft
2009.06.30.	598 ezer db	3 283 ezer db	3 119 ezer db
	2,99 Mrd Ft	3,28 Mrd Ft	1,56 Mrd Ft

Mindegyik címlét esetében a jelenleg még kint lévő mennyiség egy része vélhetően elveszett, megsemmisült, vagy külföldre került, és nem várható ésszerű határidőn belüli visszaváltásuk.

A bevonási határnapot ezeket a bankjegyeket már senki nem köteles a forgalomban elfogadni, de mindhárom papírpénzt az MNB 2009. december 31-ig névértéken új forintra váltja. Ezt követően már a jegybank sem cseréli törvényes fizetőeszközzé az adott címletet, ekkortól a bankjegy értéktelen papírdarabnak számít.

Azért, hogy a leginkább érintettek figyelmét felhívjuk és a bankjegyek visszaáramlását elősegíthessük (ezáltal az esetlegesen későbbiekben bekövetkező egyedi károkat minimalizálhassuk) az MNB egy speciális kommunikációs kampányt kíván elindítani. A kampány során a lakosság leginkább érintett szegmensét szeretnénk megcélolni, hiszen mint az néhány internetes fórum és egyéb megkeresés alapján ismeretté vált számunkra, a lakosság túlnyomó része úgy véli, hogy e bankjegyeket már nem is tudja beváltani.

Méltósággal telt emlékezés

ISMÉT KOSZORÚZTUNK A SÁG HEGYEN

Az EU-választások eredményét még nem tudhatta a szépszámú emlékező tömeg, amely felkapaszkodott a Ság hegyre június 7-én, mégis, valami olyan érzete volt mindenkinek, hogy az a nap a szomorú és ténszerű emlékezés ellenére sem fog visszafogott öröm nélkül eltelni. A csepergős idő nem riasztotta el a rendezvény állandó résztvevőit, s öreg, fiatal egyaránt szívesen hallgatta a Csillagösvény együttes jó atmoszférát teremtő dalait. Az emlékező műsorban elhangzó versek és a Kemenesaljai Citerazenekar és Népdalkör jóvoltából felhangzó dalok mind csak szellemi előképei voltak Alexa Károly szónoklatának. Az Életünk c. folyóirat főszerkesztője, író, publicista a trianoni országvesztés kapcsán mintegy jelképes utazásra hívta hallgatóságát a Kárpát-medencében. Áttekintette ezeréves

örökségünket, kiemelve, hogy nemzeti identitásunkat nem csak nyelvünkben, de ételeink, italaink elnevezésében, és szokásaink megtartásában is hordozzuk. Ez a kötelék az elválasztó határokon keresztül is összekapcsol, térben és időben egyaránt. A szónok összefoglalta a mai, anyaországi magyarság feladatát, ami a belpolitikai helyzet ismeretében nem könnyű, de az egyetlen járható út a jövő felé. Alexa Károly így zárta beszédét: „Nekünk itt kell megmaradnunk, hogy ott ők is megmaradhassanak!”

Az emlékezés koszorúzással folytatódott, majd az Ismerős Arcok együttes koncertjével zárult a rendezvény. Mintha csak égi jel lenne, a délután közepén kisütött a nap, pedig ő sem, és mi sem tudtuk még az aznapi szavazás végeredményét. Azóta már tudjuk!

■ Megjelent a Szombathelyi Televízió nagy igényű vállalkozásának új darabja. Ezúttal Bögöte, Lukácsháza, Bük, Tormásliget, Nemesládony, Vép, Sítke, Püspökladány és Torony mindennapi életébe pillanthatunk be, közben megismerhetjük a helységek történelmi hagyományait és lakókörnyezetét.

■ A Vas Megyei Önkormányzat a nevelési tanácsadás, a gyógytestnevelés, a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás és a konduktív pedagógiai ellátás szakszolgálati feladatok ellátására a megyei önkormányzat feladatellátási megállapodást kötött a Berzsényi Dániel Főiskolával, amely vállalta, hogy a feladatellátás érdekében intézményegységet hoz létre. Az átalakulás után a létrehozott intézményegység jogutódja a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Pedagógiai Szolgáltató Központja. A feladatellátási megbízás azon kistérségek területére szolt, amelyek nem vállalták fel az adott pedagógiai szakszolgálati feladat ellátását, illetve azoknak a településeknek a tanulóira, amelyek nem voltak tagjai a feladatellátást felvállalt többcélú kistérségi társulásnak.

75 éves a Trianoni kereszt

75 évvel ezelőtt a Kemenesalja népe miután a trianoni megrázó kódtatást megszenvedte, fontosnak tartotta, hogy a Ság hegyen zárandokhelyet alakítson ki, és méltó emléket állítson a fájdalomnak, mely Magyarország megcsönkítésével járt.

Közadakozásnak köszönhetően épülhetett meg a Ság hegyen hazánk legmagasabb Trianoni emlékműve, mely Halászy Jenő műépítész tervei szerint készült. 1934. szeptember 23-án avatták fel, rajta a felirattal: „Nagymagyarorszáért Kemenesalja népe”.

A Ság hegyi kőfejtőből kibányászott bazalttömbökből emelt 10 méter magas sziklatalapzaton 19 méteres fehér kereszt messziről látszik.

A 75 éves jubileum alkalmából szervezett Celldömölk Város Önkormányzata, a Kemenesaljai Trianon Társaság, az Alsósági Életfa Egyesület és a Ság hegyért Alapítvány megemlékezést szeptember 19-én délután. A rendezvényen Fehér László, Celldömölk polgármestere és Kovács Ferenc, a térség választott országgyűlési képviselője mondott köszöntőt. Sebestyén Zoltán vezetésével a Kemenesmagasi Cite-

razenekar és Népdalkör adott ízelítőt régi magyar dalokból. A megemlékezés szónoka Koltay Gábor filmrendező volt, aki szerint a határon túli magyarokkal történő összefogással nemzetünk előbbre tarthatna. Lenne súlya az európai közösségben. Ehhez képest 2004 decemberében Magyarország akkori miniszterelnöke még arra szólította fel a magyar népet, hogy nemmel szavazzon a kettős állampolgárság megadásáról szóló népszavazáskor.

A filmrendező hangsúlyozta, elgondolkodtató az is, hogy a magyar

családokban átlagosan 1,3 a gyermekszám. Mindez pedig egyértelműen a magyar nemzet fogyásához vezet. Koltay szerint sajnálatos, hogy a hazai kereskedelmi média nem ennek a tendenciának a veszélyeire, várható következményeire hívja fel esténként a figyelmet.

– Míg 75 évvel ezelőtt a Trianoni kereszt avatásán tízezres tömeg kigyózott a Ság hegy lejtőin, addig ma csupán egy-kétszázan emlékezünk Magyarország megcsönkítésára – állapította meg Koltay Gábor.

Nem búcsúzott – csak elköszönt

BESZÉLGETÉS VETŐ ISTVÁN (EGYKORI) ALSÓSÁGI EVANGÉLIKUS LELKÉSSZEL

Már a címben leírt, és zárójelbe tett „egykori” jelző is furcsa, hisz a Kemenesalján, az Alsósági Evangélikus Gyülekezet élén eltöltött 17 év igazán elfogadottá tette Vető Istvánt. A helyiek – nem csak az evangélikusok – igazán közülük valónak érezték a közért fáradhatatlanul dolgozó lelkész. 17 év elteltével a Cinkota gyülekezet lelkésze lett, mert megkeresték, mert hívták. A szabályos pályázaton kilencen indultak, majd heten maradtak, végül két jelölt kö-

zül választották ki őt. Az alsósági évek alatt volt esperes, majd az elmúlt években már püspök-helyetesként ténykedett. Kifogyhatatlan energiával szervezte a rábizott kisebb és nagyobb közösségek életét. Összefogta a fiatalokat, a gyülekezet asszonyai jótékonyági vásárokat rendeztek, de szépszámú előadás szervezésével – részben mintegy kulturális missziót teljesítve – gondoskodott gyülekezete lelki, szellemi épüléséről. Szervező munkájának, és Lada Dénes, egykori alsósági lakos nagylelkű adományának köszönhetően megújult kívülről a templom, és gyülekezetépítő napokon igyekezett megszólítani a hitükben ingadozókat, azokat is akik ritkábban látogatták a templomot. Ennyi munka és eredmény után Vető István mégsem vált soha önhitté. Mikor egy beszélgetésben összegeztük az alsósági éveket, akkor azt mondta, hogy igazából arccokat, élménye-

ket visz magával új szolgálati helyére. Megérezte a kemenesaljai emberek keménységét, akik nem mindig mondják, vagy mutatják, ha szeretnek, tisztelnek valakit, néha ezt életük utolsó pillanatáig elhallgatják. Az elköszönő lelkész azzal is tisztában van, hogy maradtak ellátni való feladatok, de ezek egy része azért maradt el, mert közösségéért sok olyan munkát (adminisztratív, pénzügyi stb.) elvégzett, ami igazából nem is az ő feladata lett volna.

Gyülekezete úgy köszönt el tőle, hogy nem búcsúzott, hisz Győri Elemér felügyelő már most hívja a templomszentelés évfordulójának megünneplésére.

Vető István új szolgálati helyén sem tétenkedik, gyülekezeti lelkészként is újra a helyén van, teszi amiért szolgálni szegődött. Az Isten dicsőségére gyülekezete javára.

Rozmán László

Balatonberényi utánpótlás- és sporttábor 2009

A Vas Megyei Sportigazgatóság 2009-ben is – immár 20. alkalommal – rendezte hagyományos megyei utánpótlás edzőtáborát a Vas Megyei Önkormányzat Balatonberényi Ifjúsági Üdülőközpontjában.

A táborozás előkészítő munkálatai már 2009 elején megkezdődtek. A szervezők a szakági vezetőkkel és edzőkkel koordinálva alakították ki a tábor programját. Az előkészítő munka folyamatáról a szervezők egyeztető megbeszélések keretében rendszeresen tájékoztatták a Vas Megyei Sportigazgatóság és a Vas Megyei Sportági Szakszövetségek Tanácsának illetékeit. A Vas Megyei Közgyűlés 1.000.000 Ft-os támogatást biztosított a rendezvényhez.

Mind szakmai, mind anyagi szempontokat figyelembe véve egyedi lehetőséget nyújt a Vas Megyei Sportigazgatóság és a Vas Megyei Közgyűlés az utánpótlás-nevelés és -képzés számára. Sajnos azonban a különböző sportágak növendékeinek jelentős hányada abból a társadalmi rétegből származik, ahol még az – a támogatásnak há-

la – alacsonynak mondható táborozási költségek is rendkívüli megterhelést jelentenek a családoknak. Mindemellett pontosan mutatja a vasi sportmozgalom erejét, hogy évről-évre, erőn felül is, mind a családok, mind a nevelő egyesületek igyekeznek támogatni növendékeiket, megadva nekik a táborozás, a magas szintű felkészülés lehetőségét. Az üdülő kínálja lehetőségek leginkább a labdajátékoknak kedveznek, mely sportágakra való felkészüléshez minden feltétel adott az üdülőn belül vagy annak közvetlen közelében. Idén négy sportág összesen 105 ifjú sportolója és az őket kísérő és edző 8 fős szakmai stáb vett részt és irányította a felkészülési munkát. Az általános iskolás korú tehetségek napi 3 edzéssel végezték a felkészülési munkát, és részt vettek az üdülőben tartózkodó többi gyermek számára szervezett tábori bajnokságokon és kulturális programokon. A kevés szabadidőben a sportolóknak lehetősége volt az üdülő strandján élvezni a Balaton nyújtotta örömeit is.

SPORTÁGAK:

A kosárlabdázók csapatát idén is a szombathelyi Falco KC korosztályos tehetségei alkották. A résztvevő 18 fiú munkáját két szakember irányította. Az edzőmunka az alap állóképesség fejlesztésére és a kosárlabda technikai alapképzésére irányult, melyet a tábor területén lévő kosárlabdapályán végeztek el.

A tábor szakmai értékelése során a két edző egybehangzóan pozitív véleményének adott hangot a tábor biztosította lehetőségek és az ott elvégzett munka kapcsán.

A 37 fős, 9-12 éves leány kézilabdás csapatot idén a szombathelyi Rajczy Imre Sportiskola ifjú tehetségei alkották, akik fiatal koruk ellenére igen meggyőző és céltudatos edzőmunkát végeztek a tábor ideje alatt Györfffné Komora Andrea és Farkas Henrietta irányításával. A két edző maga is már több éve tagja a tábor szakmai stábjának. A leány kézilabdások elsősorban játékos mozgástanulással, és a sportág

technikai alapjainak elsajátításával foglalkoztak munkájuk során a tábor területén lévő kézilabdapályán.

A leány röplabdázók – szintén a szombathelyi Rajczy Imre Sportiskola növendékei – két korosztállyal, összesen 35 fővel képviselték magukat. A fiatalabb csoport az 1998. után született tehetségekből, az idősebb pedig az 1994 után született lányokból állt. A csapatok felkészülését háromfős szakmai stáb irányította. Az életkori sajátosságokból eredően a két korosztály esetenként egymástól függetlenül végezte alapozó, gyorsasági állóképesség-fejlesztő edzőmunkáját a tábor területén illetve annak szomszédságában lévő két röplabdapályán. Mindkét edző rendkívül elismerően nyilatkozott a tábor és szervezők által az elvégzett munkához biztosított lehetőségekről a tábor szakmai értékelésén.

A fiú labdarúgókat idén is – immár 10 esztendeje – Balhási István, celldömölki utánpótlásedző és Németh Tibor, répcelaki szakember edzette a tábor ideje alatt. A 15 ifjú labdarúgó edzőmunkája leginkább általános állóképesség-fejlesztésből, technikai és taktikai munka elvégzéséből állt. Az idei évben először a szombathelyi Haladás VSE-t egy ifjú labdarúgó sem képviselte. Ez a probléma a

tábor szervezésének kései fázisában körvonalazódott. Az okokat a családok általánosan rossz anyagi helyzetében és a nem mindig megfelelő szülői hozzáállásban kell keresni. Szöllősi Emil edző kiválása a Haladás VSE utánpótlás-nevelő munkájából is alapvetően hátráltatta, sőt, meghiúsította a hatékony szakmai mozgósítást.

A tábor meglátogatta Nagy Gábor, a Vas megyei Közgyűlés sporttanácsnoka és dr. Varga Zoltán megyei sportigazgató, s megerősítették a vezető edzők és szakemberek egybehangzó véleményét: azt, hogy a táborban évek óta folyó sikeres szakmai munka nélkülözhetetlen részét képezi a Vas megyei utánpótlásképzésnek, teljesen beépülve egy-egy sportág utánpótlásának éves munkájába, és mint ilyen, nélkülözhetetlen a felkészülés folyamatában. A táborban felkészített ifjú tehetségek adják megyénk különböző sportági válogatottjainak gerincét a nemzetközi versenyeken (Alpok-Adria Nyári Ifj. Játékok, Pannónia Kupa, Neckar-Odenwald stb.)

A táborban résztvevők 100%-os felkészülési munkát tudtak végezni a két szakember táborértékelőn adott beszámolója alapján.

Óri Tamás

XVI. alkalommal jelent meg Vas Megye Sportévkönyve

A sportévkönyvet bemutató, a megyeházán rendezett ünnepségen a kötetet dr. Varga Zoltán, a Vas Megyei Sportigazgatóság vezetője, az alábbi köszöntővel mutatta be:

„Ebben az évben tizenhatodik alkalommal jelenik meg a VAS MEGYE SPORTEVKÖNYVE, mely sokoldalúan mutatja be a megye verseny-, utánpótlás-, diák-, szabadidősportjának eredményeit. Emeli a kiadvány értékét, hogy ismét színes fotóalbum-melléklet egészíti ki az évkönyvet, melyet bizonyára sokan fogadnak örömmel.

E sporteredmények összegyűjtése, szerkesztése, kiadása, ezek költségeinek előteremtése közös szervezőmunka eredménye. Ebben elsősorban a megújult és hatékonyan működő sportági szakszövetségek vezetői, a diáksportban, az utánpótlás-nevelésben és a szabadidősportban dolgozó társadalmi aktívák jártak az élen.

Köszönetemet fejezem ki a kötet szerkesztésében feladatot vállaló sportbarátoknak, valamint a sportot támogató vasi szponzo-

roknak, akikre a megye sportjának segítésében egyre nagyobb szükség van. Továbbá köszönetet mondok a Vas Megyei Közgyűlés vezetőinek, tagjainak, hogy lehetőségeik szerint támogatják a megye sportéletét!

A sportolóknak, edzőknek, testnevelő tanároknak, sportvezetőknek pedig kívánom, hogy a 2009-es majdan megjelenő sportévkönyvünk jól szervezett rendezvényekről, gazdag világ- és Európa-bajnoki eredményekről számolhasson be.”

Batthyány Kupa, Aradi Vértanúk Futó- és Kerékpáros Emlékverseny és Megyei Diáksport Nap

OSTFFYASSZONYFA - PANNÓNIA RING 2009. 10. 06.

A országban egyedülállóan a Vas megyei Sportigazgatóság, Ostffyasszonyfa Önkormányzata és Petőfi Sándor ÁMK Általános Iskolája immár 13. alkalommal bonyolította le hagyományos, nagyszabású emlékversenyét, melyen 26 iskola több mint ezer diákja vett részt.

Az október 6-i rendezvényünk célja volt sporttal emlékezni azokra a hős aradi vértanúkra, akik bátorságukkal, hazaszeretetükkel, hősiességükkel azóta is példát mutatnak a magyar ifjúságnak.

A diákok futó-, görkorcsolya és kerékpárversenyen tették próbára tudásukat, kategóriánként az első hat jutalmat, az első három helyezett pedig érmet és oklevelet is kapott.

A versenyek mellett szabadidős programok is szolgálták a kapcsolódást.

A tanulók sportági bemutatókon – íjászat, lövészet, versenyautó -, játékos ügyességi vetélkedőben, valamint kispályás labdarúgásban és streetballban is részt vehettek.

A Celdömölki Városi Rendőrkapitányság Balesetmegelőzési Osztálya KRESZ-totóval egybekötött kerékpá-

ros közlekedési ügyességi vetélkedőt szervezett az érdeklődők számára.

A vasi LOGO-Mobil Ifjúsági Szolgálat mozgó ifjúsági információs, szolgáltató, tanácsadó, és drogpreevenciósi minibuszával, egészségmegőrzési és drogmegelőzési programot tartott. A Logo-Mobil programja egy animációs keretprogramot is tartalmazott, ami divatsportokból (gördeszka, görkorcsolya, roller, minibicikli, darts, trambulín, tollas-, beach-

és baseball készlet) és szabadidős ajánlatokból (információs mappák, tájékoztató TV, video, játékprogramok) álltak, amik kellemes kapcsolódást nyújtottak a tanulóknak.

A nagyszerűen sikerült rendezvény kellemes, meleg, napsütéses őszi időben zajlott le. A diákok remekül érezték magukat és maradandó élményekkel tértek haza.

Pálóczi László

Bakancsos utakon – hetedhét határon

Kőszeg az Országos Kéktúra nyugati végvára, innen indul el „egy úton”, vagy ide érkezik, aki Magyarország legismertebb túráját végigjárja. Augusztustól azonban esély nyílik arra, hogy ne csak itthon, hanem nemzetközi értelemben is kiemelt úticélja legyen a város és térsége a túrázóknak. Júniusban és júliusban ugyanis az Ausztria–Magyarország Határon Átnyúló Együttműködés Program Közös Monitoring Bizottsága döntést hozott az „alpannonia” és a „PILGRIMAGE” pályázat támogatásáról.

Az alpannonia pályázat révén Kőszeg igazi célállomás lesz, hiszen itt ér majd véget a Stájerországot, Alsó-

Ausztriát és Burgenlandot mintegy 150 km hosszan összekötő alpannonia élmeny-túraút, melyhez több mint 200 km rávezető turistaút csatlakozik a határ két oldalán. A túrát teljesítők nem csak tartományok és országok határát lépik át, hanem az Alpoktól a pannon lankákig gyalogolva megtapasztalhatják a táj és az élővilág, valamint az itt élő népek kultúrájának változatosságát, alakulását is. A nyertes pályázat lehetőségét biztosít a túraút nemzetközi bemutatkozására, így szeptember elején Düsseldorfban, Európa legnagyobb túra és trekking vására a Tour-Natur közönsége ismerkedhet az alpannonia és Kőszeg nevével. Nagy

jelentőségű a pályázat fejlesztési része is, hiszen az Írott-kő-kilátótól Kőszegig számos felújítás és új fejlesztés is megvalósul: megújul az Írott-kő-kilátó, a Hörmann-forrás, a Szikla-forrás, a Hétförás, a Ciklámen-forrás, és a cáki Hordómosó-forrás, régészeti park épül Velemben, játszótér Bozsokon, Cákon és Velemben. Kőszegen megújul a Szabó-hegyi szalonnasütő, a Madárút a Királyvölgyben, a Kálvária sétaútja és a Koronaórzó bunker, új Szabadidő- és Túrapark épül a Bechtold István Látogatóközpont mellett, a Szultán-dombon pedig megépül a Szulejmán-kilátó. A Gyöngyös mentén újra jelölt turistaút vezet majd át Rótfalvára (Rattersdorf). A magyar oldalon a fejlesztések főösszege meghaladja a 200 millió forintot.

Ugyancsak a nemzetközi úthálózatba köti Kőszeg a PILGRIMAGE pályázat, melynek célja a zarándokutak és a gyalogos zarándok turizmus határon átnyúló fejlesztése. A pályázat térségünkben épít a marizell-i zarándokutak hagyományára, és Kőszegen áthaladva összeköti Marizell-t és Celldömölköt. Az útvonal illeszkedik egy leendő összmagyar nemzeti zarándokút, a Mária Út koncepciójába, melyen Marizell-től Csiksomlyóig haladhatnak a zarándokok.

„Múltunk közös értékei – élő örökségünk”

A Vas Megyei Önkormányzat a Zala Megyei Önkormányzattal, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösséggel és a Zala Megyei Múzeumok Igazgatóságával partnerségben sikeres pályázatot nyújtott be a Szlovénia–Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Programhoz. A projekt összköltsége: 386 059,57 euro, a támogatás összege 328 150,62 euro. A projekt időtartama: 2009. július 1. – 2012. június 30.

A fő cél Vas megye, Zala megye és a Muravidék több évtizedes együttműködési programjának kibővítése és az ebben szereplő szakmai tevékenységterületek továbbfejlesztése a már meglévő, kialakult és működő cselekvési programterületek eredményeire alapozva. Olyan komplex szakmai projekt közös tervezése, kivitelezése, amelynek egyes elemei a pályázat 1. prioritási tengelyét jelentő „Az együttműködési terület vonzerejének növelése”-n belül a „Kultúra megőrzése és fejlesztése” című tevékenységi terület követelményrendszeréhez illeszkednek.

A projektnek és elemeinek tartalmi megalapozásakor koncentrált figyelmet fordítottak a térségben élő fiatalokra, a sajátos történelmi, nemzetiségi, kulturális örökség értékekre, az egyes szakmai területeken (hagyományok, népművészet, történelemtudomány, közművelődési események, turisztika, információnyújtás, marketing, stb.) korszerű módszerek és eszközök alkalmazására.

A projekt 4 szakmai területre tagolódik, amelyek a MŰHELY, a KAPTÁR, a MAGVETŐ és a KIRAKAT nevet kapták a projekttervezés során. A Műhely szakmai program táborok, kutatótáborok, irodalmi és népzenei rendezvények szervezését tartalmazza, a Kaptár kutatási programokat, adatgyűjtést- feldolgozást, illetve a felkutatott örökség dokumentálását tűzte ki célul. A Magvető című szakmai program elemeinek az oktatás, képzés a közös nevezője, tananyagfejlesztés, tudományos konferencia tartozik hozzá például, míg a Kirakat az egyes tájegységek felkutatott örökségének bemutatásáért felelős.

EDEN Díj az Írott-kő Natúrparknak

Nyolcadik alkalommal rendezték meg Brüsszelben az Európai Turizmus Fórumot, amely az EU Bizottság, a tagállamok nemzeti és regionális turisztikai hatóságai, az európai turizmus munkaadói és munkavállalói szervezetei és a turisztikai szakmai szervezetek párbeszédének kiemelt rendezvénye. Az Európai Turizmus Nap megünneplésére az Európai Régiók Hete hagyományos rendezvénysorozatának keretében, október elején került sor. A két rendezvényhez kapcsolódott „Kiváló Európai Desztinációk” (EDEN - European Destinations of Excellence) díjjal 2007 óta kiténtetett desztinációk konferenciája is, valamint az idei nyertes desztinációk díjátadó gálája. Az európai turizmus e kiemelt rendezvényein a magyar delegációt október 7–9 között dr. Kovács Miklós, az ÖM turisztikai szakállamtitkára vezette.

Günter Verheugen az Írott-kő Natúrpark standján

Az Európai Turizmus Nap programjának záró rendezvényeként került sor a Bizottság által 2006-ban kezdeményezett EDEN Díj ez évi ünnepélyes átadására. A nyertesek tiszteletére rendezett gálán Magyaror-

szágot – a Magyar Turizmus Zrt. és az ÖM Turisztikai Szakállamtitkársága együttműködésében meghirdetett „Magyarország legjobb fejlődő ökoturisztikai desztinációja” című pályázat nyertese – a kőszegi székelyhű

Írott-kő Natúrparkért Egyesület képviselte. A díjazott országok képviselői az eseményt kísérő kiállításon kaptak lehetőséget bemutatkozásra. Az Európai Turizmus Nap rendezvényeit követően került sor az Európai Turizmus Fórumra, amelynek résztvevőit az EU Bizottság részéről Günter Verheugen a Bizottság alelnöke, a vállalkozásokért felelős EU főbiztos is köszöntötte.

A díjat az Írott-kő Natúrparkért Egyesület vette át Brüsszelben, de a cím – Magyarország legjobb fejlődő ökoturisztikai desztinációja – az elismerés mindenkié, aki a natúrpark területén él, ezért köszönet illet mindenkit, aki itt él, aki tesz a natúrparkért, a munkáért, a segítségért, együttműködésért.

Külön öröm, hogy Magyarország, Nyugat-Magyarország, és ezen belül is Vas megye 2 EDEN-győztesrel is büszkélkedhet immár, hiszen 2007-ben az Őrség nyerte el „Magyarország legjobb fejlődő vidéki desztinációja” címet.

VAS MEGYE ÖNKORMÁNYZATÁNAK INGYENES KIADVÁNYA

Főszerkesztő: Alexa Károly

Felelős szerkesztő:

Bokányi Péter

Felelős kiadó:

Alexa Károly, főszerkesztő

Lapterv: Bonyhádi Károly

Nyomdai munkák és terjesztés:

Zoom-DTP Kft.

A szerkesztőbizottság tagjai:

Majthényi László

(a szerkesztőbizottság elnöke)

Pajor András, Patyi Elemér,

Szűcs Gábor, Varga Gyula

Számunk készítésében közreműködtek:

Bánovits Judit, Dankó Ilona,

Holdosi Dániel, dr. Kapiller Sarolta,

Kukor Ferenc, Kutszegi István,

Óri Tamás, Pálóci László,

Rozmán László, dr. Stankovits

György, Tömböly Ágnes,

dr. Zágórhidi Czigány Balázs

Szerkesztőség címe:

9700 Szombathely,

Dr. Antall József tér 1.

www.vasmege.hu

vasmege@vasmege.hu

Példányszám: 74 000 db